

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

СЬОМА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №2

**Стенограма пленарного засідання
15 лютого 2022 року**

Київ 2022

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

СЬОМА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №2

Стенограма пленарного засідання

15 лютого 2022 року

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання друге

(Вівторок, 15 лютого 2022 року)

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...7
Прийняття постанов Верховної Ради України:	
«Про порядок денний сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання»	...14
«Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2022 рік»	...17
Прийняття Закону України «Про внесення зміни до статті 161 Кримінального кодексу України для реалізації положень Закону України Про запобігання та протидію «антисемітизму в Україні»	...18
Прийняття постанов Верховної Ради України:	
«Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОЧЕС, урядів та парламентів іноземних держав у зв'язку з ескалацією Російською Федерацією безпекової ситуації навколо України»	...19
«Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейської Комісії, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, урядів та парламентів іноземних держав щодо невизнання незалежності незаконних утворень на тимчасово окупованих територіях окремих районів Донецької та Луганської областей»	...25

Прийняття законів України:

«Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення пенсійного законодавства»	...31
«Про внесення змін до Закону України «Про статус народного депутата України»	...33
«Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо зарахування акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі тютюнових виробів»	...34
«Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо врегулювання бюджетних відносин під час реалізації договорів, укладених в рамках державно-приватного партнерства, у тому числі концесійних договорів»	...37
Оголошення заяв народних депутатів України щодо голосування	...38
Прийняття рішення про зміну черговості розгляду питань порядку денного	...39
Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону України «Про основи національного спротиву» щодо надання можливості територіальній обороні виконувати завдання в районах ведення воєнних (бойових) дій»	...39
Заяви депутатських фракцій і груп:	
«Слуга народу» і «Довіра»	...45
«Голос» і «Європейська солідарність»	...47
Прийняття Закону України «Про Загальнодержавну цільову соціальну програму «Питна вода України» на 2022-2026 роки»	...48
Голосування пропозицій про внесення змін до порядку денного	...50

Прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку систем накопичення енергії»	...52
Прийняття рішення про зміну черговості розгляду питань порядку денного	...55
Прийняття законів України:	
«Про внесення змін до Закону України «Про захист суспільної моралі» щодо захисту прав та найкращих інтересів дитини»	...57
«Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо спорту ветеранів України»	...57
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Національну гвардію України» щодо ідентифікації військовослужбовців Національної гвардії України під час виконання завдань із охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки»	...58
Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо забезпечення прозорості місцевого самоврядування»	...65
Прийняття в першому читанні за основу проектів законів України:	
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення регулювання нотаріальної діяльності»	...70
«Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо забезпечення поетапного впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи»	...76
«Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підтримки кінематографії в Україні»	...81

Прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких
законодавчих актів України щодо врегулювання питання
надання пацієнтам лікарських засобів зі співчуття» ...87

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ДРУГЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
15 лютого 2022 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні народні депутати України та гості Верховної Ради України! Шановні колеги, прошу приготуватися до електронної реєстрації. Нагадую, що після початку реєстрації необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути на зелену кнопку «за» та утримувати ці дві кнопки одночасно до кінця реєстрації.

Шановні колеги, готові реєструватися? Прошу народних депутатів зареєструватися.

У залі зареєстровано 216 народних депутатів. Пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні колеги, сьогодні день народження наших колег народних депутатів України Олександра Сергійовича Горобця та Сергія Анатолійовича Литвиненка, фракція політичної партії «Слуга народу». Давайте їх привітаємо, побажаємо міцного здоров'я, щастя і звитяжної праці на благо українського народу (*Оплески*).

Шановні народні депутати, відповідно до статті 25 Регламенту у вівторок ми маємо 30 хвилин для виступів уповноважених представників депутатських фракцій і груп для внесення пропозицій, оголошення заяв та повідомлень. Прошу представників фракцій і груп записатися на виступ.

Слово надається народному депутату України Тарасу Івановичу Батенку, депутатська група «Партія «За майбутнє».

БАТЕНКО Т.І., *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець).* Шановний пане Голово! Шановні народні депутати України! Шановне українське суспільство! Переконані, що в цей непростий для України час парламент має, як ніколи, відігравати важливу, ключову роль у запобіганні військово-політичному конфлікту, загостренню відносин з нашим сусідом, який, на жаль, є агресором. Тут мають відбуватися дискусії, які допоможуть українській позиції стати сильнішою у переговорному процесі будь-якого формату. Тому ми пропонуємо не нехтувати парламентом, а почати говорити відкрито з цієї трибуни про будь-який формат – про Мінські протоколи, про те, як вони були укладені, про те, чому вони підписувалися у Мінську, а не в іншому місті, яка природа Мінських угод, а також про інші формати.

Ми дякуємо Голові Верховної Ради України Руслану Олексійовичу Стефанчуку, який вчора організував зустріч голів депутатських фракцій і груп у Головному ситуаційному центрі України. Нас поінформували про щоденну роботу силового блоку, уряду, дипломатії щодо деескалації на кордоні, щодо відведення від України російського агресора. Ми переконані, що має бути щоденна інформаційна комунікація влади з українським суспільством. Для нас сьогодні важливо не допустити жодних панічних настроїв і пам'ятати, що на сьогодні наш найбільший ворог – внутрішня дестабілізація всередині країни. Без внутрішньої дестабілізації мети Росії щодо анексії України ніколи не буде досягнуто, ми в цьому переконані.

Тому ми повинні напрацьовувати законодавчі інструменти, щоб зміцнити Україну, військову безпекову ситуацію, енергетичну безпеку, безпеку фінансово-економічну. Не менш важливе питання – продовольча безпека України, на якому наша депутатська група наголошує, тому що це стосується величезної кількості громадян, які на сьогодні проживають за межею бідності.

Наша депутатська група «За майбутнє» зареєструвала законопроект [№ 7023](#) про внесення відповідних змін до Податкового кодексу України – запровадження нульової ставки ПДВ на продукти харчування, зниженої ставки ПДВ на енергоносії. Це буде дзеркальним кроком щодо дій ЄС та допоможе захистити українських товаровиробників.

Як ми знаємо, наш найближчий сусід – Республіка Польща, а в перспективі й інші держави Європейського Союзу обнуляють податок на додану вартість на продукти харчування. Оскільки ринок сільськогосподарської продукції держав ЄС впритул межує з українським, українська сільськогосподарська продукція та вироблені з неї продукти харчування вже незабаром не зможуть витримати конкуренцію, тому нам треба робити кроки на випередження. Ми не повинні допустити заміщення товарів українських виробників імпортними.

Ми вимагаємо невідкладно розглянути законопроект № 7023 і просимо всі фракції і групи парламенту підтримати його, думаючи про людей. Ми не маємо часу на зволікання, друзі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тарасе Івановичу.

Слово надається народному депутату України Степану Івановичу Кубіву, фракція «Європейська солідарність».

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Пане Голово, прошу передати слово Артуру Герасимову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артур Володимирович Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні українці! З 2019 року Росія засмітила Донбас сотнями тисяч російських паспортів, провела незаконне голосування на виборах до Державної Думи, економічно поглинає окуповані райони, в режимі нон-стоп постачає зброю. Сьогодні Державна Дума отримала команду на визнання псевдореспублік. Так Росія завершує руйнування Мінських угод і тим самим дає Україні повне право відмовитися від своїх зобов'язань. Нам слід повідомити про це партнерів. Це не означає, що ми цим правом маємо скористатися негайно, треба знайти альтернативу в рамках політико-дипломатичного врегулювання.

Мінські угоди були єдино правильним рішенням у 2014-2015 роках, вони зупинили наступ росіян, дали нам час (цілі роки) для відновлення і зміцнення армії, на них ґрунтується система санкцій проти РФ, які Росію послаблюють і яких вона хоче позбутися. Разом з Францією та Німеччиною ми погодили дорожню карту з пріоритетом безпекових питань, напрацювали план введення «блакитних шоломів» ООН.

На жаль, Зеленський відкинув ці ідеї, а його згода на путінську редакцію «формули Штайнмайєра» поставила політичні питання попереду безпекових. За часів нашої команди Мінські угоди були кувалдою, якою ми били Путіна по голові, а після нас перетворилися на молоток, яким цюкають по своїх пальцях. Це інструмент, яким або вмєш користуватися, або ні.

Зеленський обіцяв запропонувати інший формат. За наявності раціонального зерна ми готові його підтримати. Так само він не раз обіцяв дотримуватися Мінських угод. І тут теж є шанс (попри все, ще не втрачений), у його основі – дорожня карта і миротворці. І тут ми теж готові до діалогу.

Вважаємо неприйнятним повернення до Будапештського меморандуму. Одним із його підписантів (нагадаю тим, хто забув) є Росія. Куди клюнув російський орел того, хто радить просити гарантій миру у Росії? Гарантії безпеки – не Будапештський меморандум, а Вашингтонський договір (це про НАТО, хто не знає).

Повторно хотів би наголосити, що наша фракція і наша команда вимагають звільнити посла Пристайка за його заяву про готовність України відмовитися від курсу на вступ до НАТО. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці України Юлії Володимирівні Тимошенко, фракція «Батьківщина».

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Чесно кажучи, слухаючи виступи з цієї трибуни, не перестаєш дивуватися цинізму. Я хочу запитати: який орел клюнув когось

у тім'ячко, щоб підписати з ватажками «ЛНР», «ДНР» мінські договорняки? Оце важливо знати, а потім вже розбиратися щодо Будапештського меморандуму.

Дорогі друзі! Сьогодні немає жодного сумніву (жодного!) в тому, що все, що зараз затіяно навколо України, – це примус України до імплементації Мінських угод у тому варіанті, в якому вони проти інтересів України були підписані. Я думаю, що треба не розповідати про «формулу Штайнмайєра», а прочитати пункт 9 Мінська-2, де чітко визначено, що спочатку – вибори на окупованих територіях, а потім – відновлення нашого кордону, після того як будуть внесені зміни до Конституції і буде створено анклав в Україні. Ви що, хочете тут розповідати країні, що це було в інтересах нашої держави? Це прямо загрожує суверенітету, територіальній цілісності, самому існуванню України!

І саме тому я хочу зараз звернутися до парламенту. Є дві найбільші загрози на сьогодні. Перша загроза – це масштабна війна проти України. Але вчора, коли була нарада лідерів фракцій з керівниками силових структур на майданчику РНБОУ, було чітко зрозуміло, що загрози повномасштабної війни на сьогодні, на цю хвилину, немає, є загроза локальних конфліктів, а повно масштабна війна малоймовірна. Друга загроза – це те, що Україну заштовхують в імплементацію Мінських угод у тому вигляді, в якому вони були тоді підписані, що реально загрожує існуванню нашої держави. І в такому разі ми маємо дві пропозиції.

Перше. Парламент мусить чітко висловитися, прийнявши відповідний документ, що тільки спочатку – виконання безпекового пакета, а потім – будь-які вибори. Спочатку звільніть нашу територію і відновіть кордон під контролем України, а потім – будь-які політичні дії.

І друге. Ми також пропонуємо парламенту звернутися до держав, які гарантували Україні безпеку, коли ми відмовлялися від ядерної зброї (це Будапештський меморандум), – Сполучені Штати, Великобританія, потім приєдналася Франція. Ви зобов'язані чітко повернути Україну на правильний шлях відновлення миру, це Будапештський меморандум. Все буде добре, Україна буде цілісною і мирною!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Володимирі Вікторовичу Крейденку, фракція політичної партії «Слуга народу».

КРЕЙДЕНКО В.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово, прошу передати слово моїй колезі Олені Шуляк.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олена Олексіївна Шуляк. Будь ласка.

ШУЛЯК О.О., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановні українці! З 2014 року у нас іде війна. Росія постійно погрожує і нагнітає безпекову ситуацію, накопичуючи війська і техніку. Російська влада погрожує Україні та Європі, висуваючи сумнівні ультиматуми.

Україна сьогодні розуміє всі ризики та готова до будь-якого сценарію розвитку подій. Ми відчуваємо допомогу всіх наших партнерів, які готові і підставляють плече. Ми здатні і спроможні зупинити будь-яку ескалацію, наші міста і села – під надійним захистом. Президент, уряд, Збройні Сили України, українська дипломатія – всі цілодобово працюють над тим, щоб відвернути загрозу. А якщо Путін все-таки вирішить сунутися до нас, ми дамо гідну відсіч і не дамо зазіхнути на свободу і незалежність нашої країни. Тому боятися і панікувати точно не слід.

Партія «Слуга народу» готова до складних проблем і викликів. Як можуть бачити українці, все керівництво партії, все керівництво найбільшої фракції в парламенті, вищий керівний орган і керівники обласних організацій – всі перебувають в Україні і будуть тут залишатися. Сьогодні партія «Слуга народу» перетворює наші обласні організації та місцеві осередки на штаби сприяння територіальній обороні та національному спротиву, для того щоб органи державної влади та органи місцевого самоврядування швидко і якісно взаємодіяли між собою. У штабах тримають зв'язок з керівниками зон і районів тероборони, організують роботу кол-центрів тощо. І сьогодні по всій країні за ініціативою «Слуги народу» відбуваються позачергові сесії обласних, міських рад, для того щоб вирішувати негайні проблеми тероборони. Наші штаби на сьогодні – це місточки комунікацій, щоб люди почувалися спокійніше.

І найбільш невдячна справа зараз – поширювати панічні настрої, чутки чи російську пропаганду. Давайте не піддаватися інформаційним атакам, бо це тільки на руку агресору. Наш спокій допомагає і дипломатам, і силовикам гідно виконувати свою роботу із захисту держави.

І сьогодні, перебуваючи віч-на-віч з агресором, ми маємо заморозити всі політичні суперечки, працювати разом на досягнення спільної мети, зберегти свою країну від російської агресії. Закликаю всі політичні сили, парламентські і непарламентські, всі фракції у радах різних рівнів до спільної роботи, до громадянської єдності, до впевненості у наших воїнах, до віри в Україну та її майбутнє. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Павлу Андрійовичу Бакунцю, депутатська група «Довіра».

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).

Сьогодні з цієї трибуни я хочу голосно сказати: «Дякую». Дякую вам, українці. Дякую вам, співгромадяни, за ваш розум, за здоровий глузд. Дякую всім, хто йде на роботу, працює у штатному режимі, працює для того, щоб робити нашу країну кращою. Дякую за те, що не піддаєтеся на великі провокації, які створюють у Кремлі. Дякую за те, що йдете на роботу, продовжуєте зберігати спокій і маєте здоровий глузд.

Ми вже восьмий рік воюємо. Ми пережили найважчі часи тоді, коли потрібно було забезпечувати воїна елементарними речами – каскою, бронежилетом, їжею. Сьогодні агресор поставив перед нами новий виклик – психологічний, у наших головах. Я вірю, що наша нація вже на етап вища в розвитку і ми не піддамося на провокації, будемо зберігати і надалі холодний спокій, будемо працювати, сплачувати податки, аби кожен на своєму місці робив наші громади сильнішими, а відтак сильнішою ставатиме наша армія.

Що ж до дипломатичного аспекту, то хочу з цієї трибуни подякувати всім парламентам, міжурядовим організаціям, які допомагають нашій країні у дні, коли Кремль придумує все одіозніші ідеї.

Власне, новою дурницею, яку придумали у Кремлі, є визнання самопроголошених утворень на українських територіях. Тому ми з колегами підготували відповідний проект постанови і звернення до міжнародної спільноти, аби не визнавали жодних ідей Кремля щодо незалежності самопроголошених утворень на території українських земель. Я вірю, що сьогодні-завтра ми проголосуємо це звернення. Я вірю, що кожен з нас працює і буде працювати заради розвитку нашої країни. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Слово надається народному депутату України Костенку, фракція «Голос».
Будь ласка.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Вчора я разом з колегами з партій «Голос» та «Європейська солідарність» зробили те, чим повинні займатися в Офісі Президента та уряді на міжнародній арені. Ми зареєстрували проект постанови і звернення Верховної Ради України до парламентів США та Великобританії як до гарантів Будапештського меморандуму із закликом щодо створення міжнародної коаліції демократичних держав для протидії розв'язанню Російською Федерацією повномасштабної агресії та щодо створення безпілотної зони довкола російсько-українського, україно-білоруського та україно-молдовського державних кордонів, а також над українськими акваторіями Чорного та Азовського морів у разі повномасштабного вторгнення. Ми вважаємо, що у разі створення такої коаліції Російська Федерація не зможе застосувати авіацію і ракетне озброєння, що призведе до недопущення повномасштабного наступу на територію України.

Ми повинні звернутися до гарантів Будапештського меморандуму, нам потрібні відповідні гарантії від наших партнерів. Так, ми розуміємо, що нині отримати такі гарантії буде складно, але ми повинні ініціювати цей процес. І я закликаю кожного народного депутата незалежно від партійної належності підтримати цей проект постанови і працювати з партнерами на міжпарламентському рівні задля досягнення цієї цілі. Якщо ми цього досягнемо, це кардинально змінить баланс сил і стане важливим запобіжником від повномасштабної війни.

Я також хочу звернутися до нашого суспільства, закликати наших громадян вступати до лав Збройних Сил, до лав територіальної оборони, бо кожна така позиція – це запобіжник від агресивних дій Російської Федерації.

Ми сильні, ми перемаємо! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Слово надається народному депутату України Нестору Івановичу Шуфричу, фракція «Опозиційна платформа – За життя». І я прошу запросити народних депутатів до залу, після виступу ми перейдемо до розгляду питань порядку денного. Будь ласка, Несторе Івановичу.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, пане Голово. Шановні колеги! Сім років тому, 12 лютого 2015 року, у Мінську було підписано комплекс дій щодо реалізації Мінських угод, підписаних у вересні 2014 року. Проте хочу нагадати, що в той самий день у тому самому Мінську була підписана декларація на підтримку комплексу дій, яку підписали (увага!) Президент України, канцлер Німеччини, президент Франції і президент Росії. У 2016 році Президент України дякував пану Штайнмайеру, на той час міністру закордонних справ, за те, що він примусив Росію погодитися на внесення змін і посилити позицію України в комплексі дій. 9 грудня 2019 року вже Президент Зеленський парафував, фактично, Мінські угоди і підтримав ідею їх реалізації як безальтернативний шлях до повернення миру в нашу країну.

Зараз чомусь всі, хто говорить про необхідність повернення миру, пошуку дипломатичного шляху через реалізацію Мінських угод, вже стають зрадниками України. Пані Меркель зрадниця, пан Штайнмайер зрадник, ті народні депутати і політики, незважаючи на те, чи є вони членами парламенту, які закликають реалізувати Мінські угоди, є зрадниками.

Телеканали, які відкрили дискусію на своїх майданчиках, закриваються безглуздим, неконституційним, незаконним рішенням РНБОУ. І таких каналів вже шість: «ZIK», «NewsOne», «Перший незалежний», «UkrLive», «112 Україна» і «Наш», який закрили у п'ятницю. Зараз готується закриття ще шести каналів. Ми маємо це безглуздя зупинити, Конституція, відповідальність мають повернутися в цю залу і в українську владу.

Сьогодні ще одна визначна дата: 15 лютого було виведено радянський контингент з Афганістану. На жаль, в Афганістані загинули більше 3 тисяч українців. А, за даними Організації Об'єднаних Націй, на Донбасі загинули 13,5 тисячі українців, з них 4 тисячі – мирне населення. Ми маємо про це пам'ятати. Прошу вшанувати пам'ять загиблих хвилиною мовчання.

(Хвилина мовчання).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Шановні колеги, час для виступів вичерпано, тепер переходимо до розгляду питань порядку денного. Перелік питань, що пропонуються сьогодні для обговорення та прийняття рішення, вам надано.

Шановні колеги, вчора Погоджувальна рада депутатських фракцій і груп обговорила і схвалила проект порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. Відповідно до частини першої статті 21 та частини першої статті 22 Регламенту Верховної Ради України я вношу проект порядку денного сьомої сесії на розгляд Верховної Ради України для затвердження.

Шановні колеги, оскільки всі пропозиції, про які ми говорили, враховані, чи є необхідність... Тоді давайте так, є гарантоване право кожної фракції, по 1 хвилині кожна фракція висловиться, і ми перейдемо до розгляду цього питання. Тоді, Артуре Володимировичу, ви перші, так? Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! Я розумію, що зараз, зважаючи на те, що монобільшості бракує голосів, ви почали включати до порядку денного законопроекти опозиції. Не всі, одразу скажу, а частину. Але ми також розуміємо, що включення до порядку денного сесії не означає розгляд цих законопроектів сьогодні. Тому одразу хочу сказати, що «Європейська солідарність» буде голосувати за порядок денний сесії за однієї дуже жорсткої умови: якщо сьогодні до 12 години в залі буде поставлено на голосування законопроект про виділення 50 мільярдів гривень на Збройні Сили. Поясню, чому. Тому що вчора я з подивом почув, що у фракції «Слуга народу» обговорювали, як найшвидше підвищити зарплати військовослужбовцям. Шановні, у вас два місяці лежить законопроект! Тому, Руслане Олексійовичу, мені буде достатньо вашого слова, що до 12 години цей законопроект буде розглянутий у залі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артуре Володимировичу, ви знаєте порядок включення законопроектів до порядку денного. Це не вирішується за словом головуючого, це вирішується шляхом голосування. Такий Регламент, я нічого зробити не можу.

Будь ласка, Железняк... *(Шум у залі)*. Железняк підняв руку першим. Будь ласка, розберіться і вирішіть... Шановні друзі, я ще раз кажу: хто перший піднімає руку – той виступає. Ну, я ж запитував вас. Давайте я тоді промину «Голос», ви вирішіть, хто від вас виступає, щоб це не була самодіяльність.

А я поки надам слово фракціям, які знають, хто від них виступає. Будь ласка, Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Шановний головуючий! Ми і на всіх ефірах, і в залі Верховної Ради говоримо про таке. Ось дивіться, «Батьківщина» постійно подає законопроекти, яких потребує українське суспільство, – про збільшення фінансування Збройних Сил, про збільшення фінансування медичної галузі та безпосередньо боротьби з пандемією, щодо ФОПів, для того щоб заспокоїти ситуацію з малими підприємцями. Ми про це постійно говоримо в ефірах. Але наразі 49 законопроектів «Батьківщини», шановний головуючий, не включені до порядку денного, 49. Ми просимо вас знову, і ми це будемо сьогодні виставляти на своїх сторінках, щоб ви розуміли, що наші законодавчі ініціативи як опозиційної...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадиме Євгеновичу, ми включали все те, про що ви говорили минулого разу. Ви називали законопроекти, вони були включені. Якщо є потреба, давайте... *(Шум у залі)*.

Друзі, дивіться, у мене є пропозиція. Тут включено 1917 законопроектів. Давайте приймемо це сьогодні. А далі, якщо будуть зміни, то легше внести зміни до чинної постанови. Добре, я зрозумів.

Тарас Іванович Батенко. Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І., Шановні колеги, ми не можемо зараз обговорювати всі 2 тисячі законопроектів. Вони є, ми їх включаємо автоматом, і все, треба рухатися далі. Але питання в тому, як рухатися, в якій пріоритетності розглядати ті чи інші законопроекти. Тому я вважаю, що Верховна Рада має наполягати на пріоритетності розгляду законопроектів з огляду на ті обставини, в яких ми сьогодні живемо, – військова безпека, фінансово-економічна безпека, продовольча безпека.

Наша депутатська група ще раз наголошує на тих законопроектах, які вона подала, зокрема на законопроекті № 7023 щодо нульової ставки ПДВ на продукти харчування. І прохання до Голови Верховної Ради зобов'язати відповідні профільні комітети невідкладно розглянути їх і внести на розгляд Верховної Ради. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від депутатської групи «Довіра» хто виступатиме? Нікого немає?

Нестор Іванович Шуфрич. Будь ласка. Потім – Федір Володимирович Веніславський. «Голос» визначився? Потім – від «Голосу». Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний пане Голово. Наша фракція сьогодні утримається від голосування щодо порядку денного, тому що ми не бачимо гарантій розгляду на цьому тижні тих законопроектів, які є для нас принципово важливими. А це, зокрема, і законопроекти, пов'язані з реалізацією Мінських угод (ми пропонуємо прийняти наш проект постанови, яка прискорить цей процес), і законопроекти, покликані стабілізувати ситуацію на енергетичному ринку, сприятимуть встановленню справедливої ціни на газ. Сьогодні ціна на газ вбиває українську промисловість, при тому що дві третини газу ми видобуваємо самі. Вважаємо, що Верховна Рада має змінити порядок денний і прискорити розгляд питань, які є актуальним саме зараз. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Несторе Івановичу, зараз ми голосуємо не порядок денний цього тижня, а порядок денний сесії. Тому я все-таки прошу підтримати. А щодо порядку денного тижня ми будемо проводити нормальні консультації. Тому все-таки прохання підтримати порядок денний сесії. Дякую.

Веніславський Федір Володимирович. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановний Голово! Шановні народні депутати! Проект Постанови Верховної Ради України «Про порядок денний сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» є абсолютно збалансованим, аргументованим і обґрунтованим. У цьому проекті передбачено ухвалення важливих законопроектів, що стосуються сфери безпеки і оборони, медичної сфери, соціальної сфери, економічної сфери. А виокремлювати лише сферу безпеки і оборони і закликати виділити додаткові сотні чи десятки мільярдів гривень – це політична спекуляція, бо треба обґрунтовано підходити до того, де ці гроші взяти. Відповідні укази Президента України вчора на це вже спрямовано, дано доручення Міністерству фінансів вишукати кошти, необхідні для сфери оборони. Ми робимо все для того, щоб сфера оборони і безпеки була на надійному рівні профінансована, і цей порядок денний саме на це спрямований. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, від «Голосу» – Клименко. Від «Довіри» ніхто не виступатиме.

Шановні колеги, після виступу народної депутатки Клименко ми переходимо до голосування. Прошу народних депутатів зайняти свої місця, тому що це дуже важливе голосування щодо порядку денного сесії.

Будь ласка, Клименко.

КЛИМЕНКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановний пане Голово, передовсім просимо вас все-таки дотримуватися Регламенту і надавати слово керівникам фракцій і груп, а не тим, хто підняв першим руку. Дякую дуже, це загальний коментар.

Тепер по суті. Ми будемо підтримувати порядок денний, щоб розблокувати роботу Верховної Ради на цю сесію, і щоб ми все-таки могли працювати над необхідними законопроектами. Ми дякуємо, що ви включили наші законопроекти, але якимось чином загубився законопроект [№ 5066](#), який передбачає надання додаткових коштів громадам, які їх зможуть використати, у тому числі, на територіальну оборону, на облаштування добровольчих дружин. Тому просимо все-таки включити його до порядку денного, можливо, окремим рішенням пізніше, бо інакше він не буде розглядатися в комітеті. Це законопроект № 5066. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. Так, обов'язково, але давайте ми вже наступного разу його включимо. Ви знаєте, що практично кожного пленарного тижня ми доповнюємо цю постанову законопроектами, які будемо включати до порядку денного.

Шановні колеги, прошу зайняти свої робочі місця. Шановні народні депутати, я ставлю на голосування для прийняття в цілому проект Постанови Верховної Ради України «Про порядок денний сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 6575](#)). Прошу голосувати.

«За» – 269.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Шановні колеги, якщо ми затвердили порядок денний сесії, у мене є пропозиція, оскільки практично все обговорено, одразу проголосувати за План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2022 рік.

Шановні колеги, на ваш розгляд пропонується проект Постанови Верховної Ради України «Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2022 рік» ([№ 7049](#)).

Відповідно до вимог статті 19¹ Регламенту Верховної Ради України щороку на початку чергової сесії, яка починається першого вівторка лютого, Верховна Рада затверджує план законопроектної роботи, узгоджений Погоджувальною радою депутатських фракцій і груп, з урахуванням пропозицій комітетів, узагальнених Апаратом Верховної Ради України. Комітети подали пропозиції щодо питань, які потребують законодавчого врегулювання, з урахуванням орієнтовного плану законопроектних робіт Кабінету Міністрів України.

Згідно з частиною четвертою статті 20 Регламенту Верховної Ради України це питання включається до порядку денного сесії позачергово без голосування.

Повідомляю вам, що вчора Погоджувальна рада депутатських фракцій і груп узгодила План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2022 рік, тож відповідно до частини першої статті 19¹ Регламенту я вношу його на затвердження Верховної Ради України. Шановні колеги, ставлю на голосування для прийняття в цілому проект Постанови Верховної Ради України «Про План законопроектної роботи Верховної Ради України на 2022 рік» ([№ 7049](#)).
Прошу голосувати.

«За» – 267.

Рішення прийнято.

Дякую, шановні колеги.

Тепер переходимо до розгляду наступних питань. Шановні колеги, зараз розглядається у другому читанні проект Закону України «Про внесення змін до статті 161 Кримінального кодексу України для реалізації положень Закону України «Про запобігання та протидію антисемітизму в Україні» ([№ 5110](#)).

Запрошую до трибуни голову Комітету з питань правоохоронної діяльності Сергія Костянтинівича Іонушаса. Будь ласка.

Шановні колеги, хтось наполягатиме на своїх поправках? Одна поправка?

Будь ласка, Бобровська.

БОБРОВСЬКА С.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).
Доброго дня! Шановні колеги, повертаємося до цього сумнозвісного законопроекту. Мені дуже прикро, що ми заходимо в таку деталізацію статті, і я відверто пошкодувала автора законопроекту, не стала доповнювати ще понад 150 національностей, представники яких проживають на території України і які точно потребують захисту.

Ну, давайте тоді будемо деталізувати всі види дискримінації, які можуть підпадати під дію цієї статті Кримінального кодексу України. Зокрема, я запропонувала розширити його положенням, що ми будемо боротися з шовінізмом, ксенофобією, лукізмом, ейджизмом тощо. Тому що ми, фактично, розмазуємо «масло масляне» по статті Кримінального кодексу, яка вже передбачає захист від порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності. І мені дуже прикро, що ми сьогодні говоримо не про дискримінацію, а поширюємо російський наратив про антисемітизм в Україні. Такого не існує. Це те, що пропагує Російська Федерація.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте на своїй поправці чи ні? Не наполягаєте? Дякую, пані Соломіє.

Тоді готуємося до голосування, шановні колеги, прошу зайняти свої робочі місця.

Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію комітету прийняти в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками проект Закону України «Про внесення зміни до статті 161 Кримінального кодексу України для реалізації положень Закону України «Про запобігання та протидію антисемітизму в Україні» ([№ 5110](#)). Прошу проголосувати.

«За» – 295.

Рішення прийнято.

Вітаю, шановні колеги.

Шановні колеги, у мене є пропозиція. Враховуючи ситуацію, яка зараз складається на кордонах України, президія внесла проект Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОЧЕС, урядів та парламентів іноземних держав у зв'язку з ескалацією Російською Федерацією безпекової ситуації навколо України» ([№ 7045](#)). Чи не буде у вас заперечень, щоб розглянути це питання зараз і щоб ми таким чином відреагували на те, що відбувається? Тоді я ставлю на голосування пропозицію перейти зараз до розгляду проекту № 7045.

«За» – 330.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми маємо здійснити декілька наших традиційних голосувань. Ставлю на голосування пропозицію про включення проекту постанови № 7045 до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 330.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, я ставлю пропозицію розглянути це питання *ad hoc* та прийняти рішення щодо проекту № 7045 на цьому пленарному засіданні. Готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 331.

Рішення прийнято.

І ще одне голосування. Я пропоную розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати, шановні колеги.

«За» – 266.

Рішення прийнято.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, до доповіді запрошується Голова Верховної Ради України Руслан Олексійович Стефанчук.

СТЕФАНЧУК Р.О., Голова Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, ваші увазі пропонується для розгляду проект Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОЧЕС, урядів та парламентів іноземних держав у зв'язку з ескалацією Російською Федерацією безпекової ситуації навколо України» (№ 7045), яким, зокрема, пропонується:

по-перше, схвалити Звернення Верховної Ради України;

по-друге, засудити дії Російської Федерації, спрямовані на безпідставне розширення військової агресії проти України;

по-третє, закликати провідні міжнародні організації і партнерів України продовжувати вживати заходів задля стримування військових планів Російської Федерації проти України.

Запропоновані заходи сприятимуть консолідації мирних міжнародно-правових зусиль з метою недопущення ескалації військової агресії Російської Федерації проти України.

Крім того, хочу сказати, що я щиро вдячний моїм колегам по президії парламенту, ми буквально в суботу зібралися, підготували це звернення, зареєстрували його і дуже просимо вас схвалити. Це буде швидка, зрозуміла і однозначна реакція українського парламенту на ту ситуацію, яка сьогодні відбувається щодо питань, пов'язаних з агресією Російської Федерації. Ми повинні показати свою відповідь на всі ті речі, тому що парламент завжди стояв і буде стояти на захисті інтересів українського народу.

Шановні колеги, прошу одностайно підтримати це звернення. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для доповіді від комітету запрошується заступниця голови комітету Марина Бардіна. Будь ласка.

Веде засідання Голова Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, є необхідність обговорювати це питання? Будь ласка, є прохання записатися від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату України Петру Олексійовичу Порошенку, фракція «Європейська солідарність».

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні народні депутати України! Дорогі українці! Безумовно, фракція «Європейська солідарність» у повному складі буде підтримувати зазначений проект постанови. Але чого мені бракує у цій постанові, і я прошу розглянути питання, щоб додатково включити відповідне положення. У зверненні до парламентів іноземних держав ми маємо закликати негайно запровадити санкції проти Росії як єдиний дієвий механізм зупинення агресора. Ми маємо закликати, щоб вони звернулися до своїх урядів про негайне збільшення військової допомоги і запровадження ленд-лізу для підвищення обороноздатності України, для боротьби за свободу, безпеку і демократію в Європі та у світі.

А ще мені незрозуміло, чому парламенти всього світу – Конгрес Сполучених Штатів Америки, *House of Commons* Великої Британії, Бундестаг Німеччини – неодноразово проводили засідання на підтримку України, і тільки Верховна Рада України два місяці байдикувала, відправивши себе на канікули, стверджуючи, що ніякої військової загрози немає. І лише сьогодні прокинулися, навіть не встигли повернутися з-за кордонів. Тому перед тим, як звертатися до інших, зверніться до себе.

І останнє. Запросіть нарешті Зеленського до парламенту для чесної розмови про оборону держави, української землі і українського громадянина. Нехай не ховається.

Дякую вам за увагу і голосуємо «за».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці України Юлії Леонідівні Клименко, фракція політичної партії «Голос».

КЛИМЕНКО Ю.Л. Прошу передати слово Соломії Бобровській.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соломія Бобровська. Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А. Шановні колеги! Безперечно, це звернення має бути одноголосно підтримано, хіба що крім тих людей, які чекають з хлібом-сіллю або вже виїхали з України і бачать своє світле майбутнє без цієї крани. І мені дуже хотілося б, щоб ми також мали інструмент позбавлення мандата в таких випадках. Я прошу виборців, особливо із Східної і Південної України, подивитися, як голосуватимуть ваші народні обранці.

Ну, і, безперечно, найважливіше. У цьому зверненні ми просимо наголосити на реперних точках – щодо визнання незаконної спроби анексії, блокади морів, що є фактично вже прямою агресією і може тягнути за собою наступний

крок – запровадження санкцій, звернутися до наших міжнародних партнерів, які вивели з України інструкторів, військових і таким чином ставлять під загрозу міжнародні військові навчання. Це те, чого насправді дуже хоче Російська Федерація, тому ми звертаємося з проханням заспокоїтися, не панікувати і продовжувати професійно виконувати свої обов'язки разом з нашими Збройними Силами, яким ми дякуємо за те, що вони сьогодні розгорнули повномасштабні навчання не лише на Півдні України, а й повністю і по північному кордону з Республікою Білорусь. Дякую за увагу і прошу всіх підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Миколі Івановичу Кучеру, депутатська група «Довіра». Бакунець Павло Андрійович. Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А. Ми, депутати-мажоритарники з депутатської групи «Довіра», вважаємо, що це правильна швидка реакція українського парламенту на складну безпекову ситуацію, яка відбувається на сухопутних і морських кордонах нашої країни. Ми однозначно будемо голосувати за цей проект постанови, за звернення до міжнародної спільноти, щоб всі рішуче засудили будь-які дії Кремля, спрямовані на погіршення безпекової ситуації в Європі, на кордонах нашої країни. Ми однозначно віримо, що наша армія є міцною, ми усі в безпеці, проте звертаємося до міжнародної спільноти про засудження цих одіозних дій агресора. Голосуємо всі «за». Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Ігорю Федоровичу Молотку, депутатська група «Партія «За майбутнє». Потім – Федір Володимирович Веніславський, Нестор Іванович Шуфрич, а також я ще запрошу від комітету Григорія Михайловича Немирю. Після цього переходимо до голосування.

Тарас Іванович Батенко. Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І. Шановні колеги! Це важливе звернення парламенту до парламентських організацій і парламентів наших сусідів про те, щоб вони доклали своїх зусиль щодо деескалації на українському кордоні. Ми в ситуації ескалації, ситуації військової загрози живемо вже останніх вісім років, колись вона стає більшою, колись меншою. Військові вам скажуть, що якихось півтора-два роки тому агресор скупчував російські війська біля українсько-російського кордону і в більшій кількості, але ми сьогодні бачимо додаткові напруги: це економічний удар по Україні, лізингові авіакомпанії, фактично, відмінюють свої договори, це енергетика, це кібератаки, це так звані мінування тощо.

Тому я вважаю, що наше звернення повинно ґрунтуватися на тому, щоб європейське суспільство, міжнародне співтовариство не допустило зміни архітектури безпеки в Європі, чого останніми роками домагається президент Росії Володимир Путін, і підтримали Україну, надавши їй як незалежній європейській

державі вікно шансу, надавши необхідну військову допомогу, необхідну макро-економічну допомогу, що ми сьогодні відчуваємо, але недостатньою мірою, тому що ми розуміємо, що зовнішнє фінансування для України зараз недоступне.

Тому ми, очевидно, очікуємо, що і Сполучені Штати Америки, і МВФ, і наші друзі з «Великої сімки» нададуть Україні достатню макрофінансову допомогу, щоб ми могли витримати цю тяжку економічну кризу, в якій ми сьогодні перебуваємо. Вікно шансу Україні надається, головне, друзі, нам – парламентаріям, українському суспільству – скористатися ним.

Дякую вам. Ми підтримуємо звернення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Федору Володимировичу Веніславському, фракція «Слуга народу». Потім – Нестор Іванович Шуфрич, далі від комітету Григорій Михайлович Немиря, і переходимо до голосування. Будь ласка, Федоре Володимировичу.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Шановні колеги, я хочу нагадати, що одним із базових принципів міжнародного права, який закріплений у статті 2 Статуту Організації Об'єднаних Націй, є заборона погрози силою, недопущення погрози силою для вирішення будь-яких міжнародних питань. На сьогодні Російська Федерація всупереч загальновизнаним принципам міжнародного права відверто погрожує силою суверенній, незалежній державі, якою є Україна. Таким чином Російська Федерація в черговий раз дуже зухвало нехтує загальновизнаними принципами і нормами міжнародного права, яких зобов'язані дотримуватися всі цивілізовані країни.

Політична партія «Слуга народу», безперечно, буде підтримувати цей проект постанови Верховної Ради України, тому що ми як народні депутати, представники українського народу маємо виявити єдність і продемонструвати свою позицію щодо такого...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Нестору Івановичу Шуфричу, фракція «Опозиційна платформа – За життя». Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний пане Голово. Дійсно, трохи дивна логіка у влади. Президент Зеленський каже, що все спокійно, а монобільшість ініціює звернення, що на нас нападають і тиснуть. Так ви визначіться, як у тому прислів'ї, «волки нападають или не нападають?». Тому що, не дай боже, щось дійсно станеться, вже ніхто нам вірити не буде.

І я хочу сказати, що такі рішення можуть посилювати панічні настрої в суспільстві. Ми маємо демонструвати спокій і впевненість, з одного боку. А з другого боку... Щойно я з колегами Олександром Колтуновичем та Ігорем Абрамовичем вивчали дані статистики: за минулий рік експорт до Російської

Федерації збільшився на 22 відсотки, імпорт – на 31 відсоток. То ми що робимо – воюємо чи торгуємо? І, до речі, російське посольство – в Києві, ніхто нікуди не від'їжджає.

Прошу це все врахувати і припинити паніку. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, ще Соболев Сергій Владиславович, фракція «Батьківщина», а потім – від комітету. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Наша фракція чітко і послідовно дотримується тих принципів, які, фактично, є в цьому документі. Ми хочемо констатувати, що 48 країн Європи, які були представлені на останній сесії Парламентської Асамблеї Ради Європи, чітко відкинули пропозиції Росії применшити роль Російської Федерації у прямій агресії проти України і водночас підтримали позицію України про негайне відведення російських військ від кордонів України. Для нас принципово, щоб ті авантюри, в які нас втягують сьогодні (політичні вимоги, безпекові вимоги), були відкинуті. Наша фракція підтримує варіант комітету, який дає можливість подальшого вирішення мирним, але послідовним шляхом цього конфлікту. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова першого заступника голови Комітету з питань зовнішньої політики та міжнародного співробітництва Григорія Михайловича Немирю. Будь ласка.

НЕМИРЯ Г.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Колеги, шановний головуєчий! Сьогодні вранці комітет оперативно зібрався і розглянув запропонований проект постанови і звернення та одноголосно підтримав його.

Хочу зауважити, що під час розгляду комітет звернув увагу на деякі питання, які потребували уточнення або доповнення. Зокрема, текст постанови одноголосним рішенням доповнено положенням про Будапештський меморандум, наголошено, що Російська Федерація грубо порушила і продовжує порушувати Статут ООН та принципи міжнародного права, а також свої зобов'язання в рамках Будапештського меморандуму, якими вона гарантувала поважати незалежність, суверенітет та існуючі кордони України, підтвердила незастосування зброї проти України. Це ми додали.

Також ми одноголосно виключили в абзаці п'ятому слова «в рамках існуючих переговорних форматів», в абзаці чотирнадцятому – «з використанням існуючих переговорних мандатів».

І також була редакційна правка в абзаці десятому: слово «роль» вирішили замінити словом «важливість».

З урахуванням цих правок, одногосно підтримуючи і підкреслюючи своєчасність прийняття такої постанови і такого звернення, комітет закликає всіх народних депутатів підтримати цей законопроект з правками в редакції комітету. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу приготуватися до голосування. Я ставлю на голосування пропозицію прийняти в цілому з урахуванням пропозицій комітету, які ви почули, та необхідних техніко-юридичних правок проект Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОЧЕС, урядів та парламентів іноземних держав у зв'язку з ескалацією Російською Федерацією безпекової ситуації навколо України» ([№ 7045](#)). Прошу голосувати.

«За» – 326.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги, за підтримку.

По фракціях покажіть, будь ласка. Дякую.

Ідемо далі, наступний законопроект... Шановні колеги, я перепрошую, або ми підемо далі, або у нас є ще один проект Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейської Комісії, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, урядів і парламентів держав світу щодо невизнання незалежності самопроголошених утворень на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей» ([№ 7048](#)). Якщо ви не проти, давайте його теж проголосуємо і забезпечимо звернення з всіх питань. Ви знаєте, що зараз робить російська Державна Дума, тож Верховна Рада має адекватно відповісти.

Тому, з вашого дозволу, я ставлю пропозицію перейти зараз до розгляду проекту Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейської Комісії, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, урядів і парламентів держав світу щодо невизнання незалежності самопроголошених утворень на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей» ([№ 7048](#)). Шановні колеги, прошу підтримати пропозицію зараз перейти до розгляду цього питання.

«За» – 328.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, я ставлю пропозицію включити це питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 329.

Рішення прийнято.

Я ставлю пропозицію проголосувати *ad hoc* щодо розгляду та прийняття рішення на цьому пленарному засіданні. Прошу голосувати, шановні колеги.

«За» – 330.

Рішення прийнято.

І ще одне процедурне голосування – про розгляд питання за скороченою процедурою. Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова співавтора проекту постанови, народного депутата України Павла Андрійовича Бакунця. Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати України! Дорогі українці! Зважаючи на цю ситуацію та одіозні ідеї Кремля щодо визнання незалежності самопроголошених утворень на наших українських землях, ми підготували проект постанови і звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, до урядів і парламентів всіх держав світу, зважаючи на те, що світова спільнота вже неодноразово визначала дії Російської Федерації щодо України агресією, але всупереч цьому Кремль має намір визнати незалежність самопроголошених утворень на тимчасово окупованих українських землях. Ми цього абсолютно не можемо допустити, тому звертаємося до міжнародної спільноти і закликаємо не визнавати будь-яких рішень Кремля щодо самопроголошених утворень на тимчасово окупованих українських землях. Закликаємо рішуче засудити будь-які дії Кремля, спрямовані на погіршення безпекової ситуації на кордонах України, а відтак і Європи. Просимо невідкладно застосувати до Російської Федерації додаткові санкції для запобігання подальшій ескалації конфлікту.

Закликаю всіх у цьому залі підтримати звернення, проголосувати за проект постанови і таким чином ще раз наголосити, що вся Україна є цілісною територією, а окуповані території ми однозначно відвоюємо і надалі вони будуть українськими. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Шановні колеги, від комітету хто буде співдоповідати? Немиря Григорій Михайлович, так? Давайте тоді комітет в кінці заслухаємо. Є необхідність обговорювати? Прошу записатися: два – за, два – проти.

Слово надається Ірині Володимирівні Геращенко, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Державна Дума Російської Федерації не приховує, що вона розглядає війну на Донбасі за абхазьким сценарієм, коли намагається визнати так звані квазіреспубліки. І дуже прикро, що українська влада, по суті, три роки мовчки спостерігала за паспортизацією на цих українських територіях. Сьогодні понад 800 тисяч українців отримали там російські паспорти, що, безумовно, ставить під сумнів проведення будь-яких виборів на тій території, тому що не можуть бути вибори ані за російськими паспортами, ані під дулами автоматів.

По суті, будь-яке визнання так званих квазіреспублік – це одноосібний вихід Російської Федерації з Мінських угод. Я хочу нагадати, що в цій залі є дуже багато непрофесійних спекуляцій щодо того, що дали Україні так звані Мінські домовленості, коли в найважчий час загострення вони допомогли зупинити повномасштабний російський наступ і були прив'язані до санкцій проти Російської Федерації.

Насправді якщо Росія сьогодні одноосібно вийде з Мінських угод, безумовно, українська влада має не так в'яло, як у цьому зверненні, на це реагувати, а самій запроваджувати санкції. Не на 2 мільярди доларів торгувати на крові, купуючи російське вугілля, вкрадене на українських підприємствах на окупованих територіях, і не звинувачувати наших партнерів у начебто паніці, а робити все для того, щоб спільно завдати удару ворогу, у тому числі в інформаційній гібридній війні, закликаючи вже сьогодні запровадити санкції проти Російської Федерації.

І щодо любимого в цьому залі Будапештського меморандуму (бо я розумію, що зараз так само підуть заяви) хочу нагадати, що там записані не гарантії, а запевнення Україні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Андрію Володимировичу Богданцю, фракція політичної партії «Слуга народу».

БОГДАНЕЦЬ А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 163, Тернопільська область, політична партія «Слуга народу»). Колеги, це надзвичайно важлива постанова, нам треба всім показати, що це наша земля. Ми всі пам'ятаємо, що за цю землю проливали кров наші побратими і наші громадяни. Ми маємо показати, що ми пам'ятаємо про людей, які живуть на цій землі, пам'ятаємо, що це наша Україна, цілісна, незалежна, тому голосуємо за проект постанови. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Суто Чолоєвичу Мамояну, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

МАМОЯН С.Ч., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Миколі Скорику.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Скорик. Будь ласка.

СКОРИК М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Фракція партії «Опозиційна платформа – За життя». Шановні колеги! Шановні громадяни України! Чесно кажучи, у мене досить дивне відчуття цього тижня. Я досить добре пам'ятаю риторику Президента і пропрезидентської фракції минулого пленарного тижня, коли нас переконували в тому, що ніякого вторгнення бути не може, що це паніка, яку сіють вороги. Я трохи не розумів цю риторику, тому що йшлося про керівників західних країн, керівників західних посольств, провідні, я підкреслюю, західні ЗМІ.

Цього тижня і Президент, і пропрезидентська фракція абсолютно зрівнялися з фракцією минулої влади, з іншими так званими патріотичними фракціями, скажемо так. Мені здається, що якщо ми хочемо продемонструвати, що дійсно для нас однаково, що Луганськ, що Львів, що Одеса, що Київ, що Житомир, парламент має продемонструвати це виконанням Мінських угод, продемонструвати, що ми дійсно виступаємо за територіальну цілісність і мир у нашій державі. Тому що всі перші керівники всіх провідних країн сказали Україні, що саме через виконання Мінських угод ми можемо повернути мир. Більш прозорих натяків, як робили нам останнім часом і Великобританія, і Сполучені Штати Америки, важко собі уявити.

Я пропоную не займатися дурницями, а перейти до того проекту рішення, який внесла «Опозиційна платформа – За життя» щодо реалізації Мінських угод. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Івану Івановичу Крульку, фракція «Батьківщина». Потім ще народні депутати Рудик і Бобровська, від комітету Немир'я, і переходимо до голосування. Будь ласка, Іване Івановичу.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Сьогодні парламент розглядає проект постанови і звернення,

викликане тим, що Державна Дума Російської Федерації за поданням комуністів і партії влади намагається прийняти рішення про звернення до їхнього президента Путіна щодо визнання «ЛНР» і «ДНР» незалежними державами. По суті, це є продовження гібридної війни, яку веде Росія проти України. Це в комплексі тієї агресії, яку Росія збільшує на кордонах України.

І, безумовно, український парламент має прийняти рішення, яким підтвердити, що частина Донецької і Луганської областей, а також Крим є українськими, що частина Донецької і Луганської областей – це не якісь там утворення у зв'язку з тим, що хтось із громадян України виступив проти, це окупація Російською Федерацією. І я думаю, що жодний адекватний народний депутат України не має сумнівів, що саме Російська Федерація окупувала частину Донецької і Луганської областей і український Крим. Тому ми мусимо чітко заявити, що це українські території, а ті, хто приймає такі рішення, мають бути покарані, у тому числі посиленними санкціями з боку Заходу.

Ну, і ще одне. Тут у залі намагаються торпедувати Будапештський меморандум. Тож я хочу чітко сказати, що Будапештський меморандум – це єдиний документ (на відміну від «Мінська», який передбачає, що під дулами російських автоматів будуть проходити вибори на українській території), який надає гарантії Україні. І Україна має його використовувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Сергію Ярославовичу Рудіку. Потім народна депутатка Бобровська, потім від комітету, і переходимо до голосування. Будь ласка, Сергію Ярославовичу.

РУДИК С.Я., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець).* Шановні колеги! Ну невже знайдуться в цьому залі народні депутати України, які не підтримають це рішення? Невже мало сказано про те, що ми не визнаємо вбивць, ми не будемо вести з ними прямих переговорів, ми не будемо підтримувати людей, які зробили все, щоб матері втратили десятки тисяч дітей? Нам треба переходити від слів до діла. Видайте зброю теробороні, розблокуйте формування добровольчих батальйонів – це буде наша відповідь на будь-які спроби порушення державних кордонів нашої держави.

Ми голосуємо «за» і закликаємо весь парламент перейти до діла.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соломія Анатоліївна Бобровська, фракція «Голос».

БОБРОВСЬКА С.А. Шановні колеги, абсолютно очевидно, що сьогодні має відбутися в Державній Думі, якщо вони звернуться до президента з приводу визнання так званих республік. Вони прямо це зазначили у своєму документі: забезпечити безпеку та захист республік і започаткувати процес міжнародного визнання обох держав.

Я вам скажу більше: фактично, для них це не просто буде виходом з Мінських домовленостей, а початком ескалації на сході України, для того щоб отримати повністю Луганську і Донецьку області, як вони про це мріють, як було записано в їхніх документах.

Тому, шановні колеги, ми маємо пояснювати чітко і про «Мінськ», і про подібні речі всім нашим міжнародним партнерам, де саме заритий собака і яким чином Російська Федерація розв'язує нову війну. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення. Я надаю слово від комітету першому заступнику голови комітету Григорію Михайловичу Немирі. Будь ласка. І після цього переходимо до голосування. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

НЕМИРЯ Г.М. Шановні колеги! Це ще один проект постанови, який сьогодні вранці оперативно розглянув комітет, і ми також закликаємо всіх народних депутатів його підтримати. Хочу також наголосити, що він приймається дуже вчасно. Ми вивчаємо уроки, коли реагуємо замало і запізно.

У даному разі, як і до попереднього проекту, комітет пропонує деякі зміни і доповнення. Зокрема, вони стосуються того, що ми прибираємо скрізь по тексту слова «Луганська Народна Республіка» і «Донецька Народна Республіка», замінюємо їх словами «незаконні утворення». Це є незаконні утворення і саме так вони мають визначатися – послідовно, чітко, без двозначності.

Саме тому, я думаю, ми мусимо розуміти, що іноді важливо реагувати на те, що відбувається, і в даному разі цей проект – швидка ефективна реакція на обговорення можливого визнання незаконних утворень на території Донецької і Луганської областей.

Проте я думаю, що нам треба діяти і на запобігання. І ті колеги, які говорили про Будапештський меморандум, цілком правильно підкреслювали, що там стоять підписи Президента Сполучених Штатів Америки, Прем'єр-міністра Великобританії, до цього меморандуму приєдналися Франція і Китай. А які підписи стоять під так званими Мінськими угодами? Людей, деяких із яких вже немає в живих.

Тому ще раз повторюю, цей проект постанови є своєчасним, ми пропонуємо прийняти його за основу і в цілому. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми обговорили це питання, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти в цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками проект Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейської Комісії, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ,

Парламентської Асамблеї НАТО, урядів і парламентів іноземних держав щодо невизнання незалежності незаконних утворень на тимчасово окупованих територіях окремих районів Донецької та Луганської областей» ([№ 7048](#)). Прошу голосувати.

«За» – 331.

Рішення прийнято.

Вітаю, колеги.

Покажіть по фракціях. Дякую, шановні колеги.

Так, ідемо далі за порядком денним. Наступне питання, яке ми будемо розглядати, – проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення пенсійного законодавства» ([№ 4668](#)). Повторне друге читання.

Запрошую першого заступника голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Михайла Михайловича Цимбалюка.

Так, шановні колеги, хто наполягатиме на своїх поправках? Дві поправки Скороход. Ще хтось буде наполягати? Більше ніхто, добре.

Будь ласка, Анно Костянтинівно, спочатку називайте номер поправки.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Мені достатньо 2 хвилини і я прошу три поправки (111, 112 і 114) поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 2 хвилини.

СКОРОХОД А.К. Шановні колеги! Зараз, в умовах можливої війни, коли у нас шалено зростають ціни на продукти, коли зросли ціни на комунальні послуги, коли зросли ціни на ліки, ми як соціальна держава, що визначено Конституцією України, маємо підтримати наших пенсіонерів та підвищити їм пенсії.

Саме тому цими поправками я пропоную підвищити мінімальний розмір пенсії до двох прожиткових мінімумів доходів громадян.

Також пропоную за кожний рік стажу збільшувати пенсію за віком на 5 відсотків (а не на 1 відсоток), і максимальну – на 10 відсотків (а не на 1 відсоток, як це передбачено зараз).

Я також пропоную, що за наявності страхового стажу меншої тривалості, ніж передбачено, мінімальний розмір пенсії визначатиметься законом, але не менше 1,5 відсотка прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Шановні колеги, давайте подумаємо про наших пенсіонерів, вони зараз дійсно не живуть, а виживають, давайте надамо їм хоч якусь допомогу та підтримку у цей складний час. Я прошу кожного з вас проголосувати і підтримати ці три поправки. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анно Костянтинівно, я правильно зрозумів, що після позиції комітету ми поставимо на голосування поправки 111, 112 і 114?

Будь ласка, Михайле Михайловичу.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Насамперед я хочу подякувати автору цих поправок, насправді вони слухні, але, на жаль, не стосуються саме цього законопроекту. У нашому Комітеті з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів є ряд законодавчих ініціатив, що стосуються саме цих питань, які порушила пані Скороход, і однозначно в наступних законопроектах, які ми будемо розглядати, ми ці позиції врахуємо.

Цей законопроект не ідеальний, він не вирішує всіх проблем, у тому числі і підвищення пенсії державним службовцям, і не всім категоріям військовослужбовців, але, як на мене, це перший крок до того, щоб хоча б провести індексацію. Я з вами погоджуюся, що потрібно удосконалювати, і ті люди, які сьогодні отримують 1934 гривні, не можуть на них прожити в період, коли зростають ціни і на продукти харчування, і на комірне...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, тоді, як ми домовлялися, три поправки народної депутатки Скороход я одразу почергово ставлю на голосування.

Поправка 111 комітетом відхилена. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 140.

Рішення не прийнято.

Поправка 112 народної депутатки Скороход. Комітет пропонує відхилити.

Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 103.

Рішення не прийнято.

І поправка 114 народної депутатки Скороход. Комітет пропонує відхилити.

Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 97.

Рішення не прийнято.

І ще поправка 92 народного депутата Маслова. Будь ласка.

МАСЛОВ Д.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, у цьому залі ми маємо об'єднуватися навколо

оборони нашої країни. Я вважаю, що цей законопроект сприяє зміцненню обороноздатності нашої країни, тому що він припиняє пенсійну дискримінацію наших військовослужбовців. Нагадаю, що останній раз пенсія військовослужбовцям перераховувалася чотири роки тому. Ви знаєте, що тепер цим законопроектом ми встановлюємо єдиний підхід, і індексація пенсій для військовослужбовців буде проводитися на загальних підставах, один раз на рік. Соціальне забезпечення, пенсійне забезпечення наших військовослужбовців буде сприяти підвищенню мотивації до служби у Збройних Силах України та військової кар'єри. Пенсійне забезпечення військовослужбовців є так само важливим для зміцнення обороноздатності країни, як і вишкіл, як і сучасна зброя. Тому я прошу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення, прошу зайняти свої робочі місця. Ставлю на голосування пропозицію комітету прийняти у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення пенсійного законодавства» ([№ 4668](#)). Прошу голосувати.

«За» – 352.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю, колеги.

Шановні друзі, була пропозиція перейти до законопроекту [№ 7002](#) і без обговорення проголосувати його, так? Але спочатку ми маємо проголосувати ще два процедурні рішення.

Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію перейти зараз до розгляду проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про статус народного депутата України» ([№ 7002](#)). Прошу голосувати.

«За» – 340.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію визначити цей законопроект невідкладним та скоротити строк внесення альтернативних законопроектів до дня проведення пленарного засідання 15 лютого 2022 року. Прошу голосувати.

«За» – 331.

Рішення прийнято.

І завершальне процедурне голосування – розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати. Без обговорення, але ми маємо проголосувати за це процедурне рішення.

«За» – 286.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, я одразу ставлю на голосування пропозицію прийняти за основу проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про статус народного депутата України» ([№ 7002](#)). Прошу голосувати.

«За» – 332.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти в цілому з необхідними техніко-юридичними правками проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про статус народного депутата України» ([№ 7002](#)). Прошу голосувати.

«За» – 333.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю, колеги.

Наступне питання – проект Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо зарахування акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю тютюнових виробів» ([№ 5719](#)). Повторне друге читання.

Запрошую до слова заступницю голови Комітету з питань бюджету Олену Євгенівну Копанчук. Будь ласка.

Шановні колеги, чи будуть ті, які наполягатимуть на своїх поправках? Немає.

Будь ласка, хто хоче поставити поправки на підтвердження? Васильченко, будь ласка.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Поправку 89 я прошу поставити на підтвердження. Пане Руслане, скажіть, будь ласка, ми вже перейшли до підтвердження? (Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, секундочку. Шановні колеги, я ще раз запитую: хто буде ставити свої поправки для врахування?

Саламаха, будь ласка.

САЛАМАХА О.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 121, Львівська область, партія «Слуга народу»). Доброго дня, шановні колеги! Я маю три поправки – 15, 98 і 115. Почну з поправки 15, якою я пропоную 1,5 відсотка (а не 1 відсоток) у державний фонд регіонального розвитку. Прошу підтримати, це надзвичайно важливі поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Значить, поправки 15, 98 і 115, я буду їх ставити по черзі. Але спочатку позиція комітету. Можете сказати, чому ви їх відхилили?

КОПАНЧУК О.Є., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 189, Хмельницька область, політична партія «Слуга народу»).* Комітет відхилив поправку 15, оскільки збільшення до 1,5 відсотка фінансування державного фонду регіонального розвитку не забезпечить досягнення цілей, бажаних автором. Починаючи з 2016 року фінансування ДФРР не відбувається на рівні 1 відсотка, як передбачається проектом Державного бюджету. З огляду на це, недоцільно встановлювати 1,5 відсотка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви назвали поправки 98 і 115, а я дивлюся, це поправки Арахамії. Ви не можете ставити поправки Арахамії, тому почнемо з поправки 15.

Шановні колеги, поправка 15 народного депутата Саламахи і ряду колег комітетом відхилена. Прошу голосувати. Будь ласка, голосуємо.

«За» – 309.

Рішення прийнято.

Будь ласка, народний депутат Саламаха, які ще дві поправки? Тому що поправки 98 і 115 не ваші, а народного депутата Арахамії.

САЛАМАХА О.І. Тоді я прошу поставити їх на врахування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давиде Георгійовичу Арахамія, ви хочете ставити на голосування поправки 98 і 115?

АРАХАМІЯ Д.Г., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Прошу поставити поправку на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На врахування.

АРАХАМІЯ Д.Г. Вибачте, на врахування. Цю поправку підтримує Асоціація міст, яка захищає права місцевих бюджетів, якщо будуть спроби зловживання з боку центральної влади. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це ви кажете про поправку 98, Давиде Георгійовичу?

Шановні колеги, я ставлю пропозицію народного депутата Арахамії як автора поправки 98 про врахування цієї поправки. Комітет її відхилив. Будь ласка, прошу голосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято.

Давиде Георгійовичу, ще поправка 115, так?

АРАХАМІЯ Д.Г. Поправка 115 є супутньою до поправки, яку ми вже врахували. Дякую вам за підтримку. Прошу також підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я ставлю на голосування поправку 115 народного депутата Арахамії. Комітет її відхилив. Будь ласка, прошу голосувати.

«За» – 277.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ще раз запитую: більше немає народних депутатів, які хочуть поставити свою поправку на врахування? Немає.

Тоді, як мені сказали, є колеги, які хочуть поставити поправки інших народних депутатів на підтвердження. Від фракції «Голос» поправки 89 і 102 будуть ставитися, я правильно розумію?

Будь ласка, слово надається Васильченко.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І. Шановні колеги, поправка 89 про реальну несправедливість щодо лікарень, вона робить лікарні, в яких лікуються топ-чиновники, абсолютно привілейованими. Тобто з державного бюджету без жодних гарантій, без додаткового контролю будуть виділятися кошти на лікарні для топ-чиновників.

Для мене як депутатки-мажоритарниці зі Львова абсолютно незрозуміло, чому прості українці в лікарнях мають отримувати менше коштів. Чому лікарні мають дотримуватися всіх умов щодо реформування і відповідності вимогам, які встановлює Кабінет Міністрів, а привілейовані лікарні в Києві можуть цього уникати? Я дуже вас прошу провалити цю поправку (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

КОПАНЧУК О.Є. Шановні колеги! У зв'язку з тим, що ще не запрацювала третя ланка медичної реформи, є необхідність фінансування Національної академії медичних наук, тому такі лікарні наразі мають фінансуватися і з державного бюджету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ви почули позиції. Поправка 89 комітетом врахована, але колеги просять поставити її на підтвердження. Комітет наполягає, щоб вона залишалася врахованою. Прошу голосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

І поправка 102, так, колеги? Будь ласка, Васильченко.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І. Поправка 102 про те, щоб із Бюджетного кодексу виключити норму про обов'язкових 5 відсотків ВВП на медицину, тобто в такому разі медицина буде фінансуватися за залишковим принципом. Цього абсолютно не можна робити. Ви бачили, як два роки ми перебували у стані пандемії коронавірусу і досі перебуваємо, наскільки серйозною є загроза агресії Росії, нам точно будуть необхідні великі кошти на медицину, і ця норма не дарма була закріплена в Бюджетному кодексі. У жодному разі цього робити не можна, бо медицина є одним із пріоритетів держави і потребує належного фінансування. Я дуже вас прошу провалити цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету.

КОПАНЧУК О.Є. Даною правкою ми повинні унормувати Бюджетний кодекс України відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік». Ми так само вважаємо, що охорона здоров'я має фінансуватися на рівні 5 відсотків ВВП, однак треба врегулювати можливості бюджетного законодавства, а саме Державного бюджету України, який передбачає таке фінансування. Тому прошу підтримати цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ви почули позиції. Поправка 102 комітетом врахована, але колеги з фракції «Голос» наполягають на її підтвердженні. Комітет залишається при своїй думці, щоб поправка залишалася врахованою.

Тому ставлю поправку 102 на голосування. Прошу голосувати.

«За» – 136.

Рішення не прийнято.

Поправку відхилено.

Шановні колеги, більше ніхто не наполягає, тому переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця.

І я ставлю на голосування пропозицію прийняти у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками проект Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо зарахування акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі тютюнових виробів» ([№ 5719](#)). Прошу голосувати.

«За» – 278.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю, колеги.

Наступне питання – проект Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо врегулювання бюджетних відносин під час

реалізації договорів, укладених в рамках державно-приватного партнерства, у тому числі концесійних договорів» ([№ 5090](#)). Друге читання.

Запрошую до трибуни заступницю голови Комітету з питань бюджету Олену Євгенівну Копанчук.

Шановні колеги, чи буде хтось наполягати на врахуванні своїх поправок? Немає. Чи будуть народні депутати наполягати на підтвердженні врахованих поправок?

Железняк Ярослав Іванович, будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Пане Голово, я хотів ставити на підтвердження всі поправки, але цього робити не буду, не буду ставити жодної. Я просто хочу ще раз наголосити, чому у нас виникла така ситуація, щоб більше такого не траплялося. І в попередньому законопроекті, і в цьому були норми, що стосуються предмета відання податкового комітету, це зміни до Податкового кодексу. І минулого разу у нас тут був великий скандал, через що законопроект № 5719 не був прийнятий. Тому я дуже просив би, щоб усі комітети, особливо мій улюблений бюджетний комітет, більше ніколи не вносили змін, що стосуються предмета відання інших комітетів. Я вважаю, що це правильно, це більш фаховий підхід, який убезпечить від створення таких поганих ситуацій у залі Верховної Ради України.

Поправки на підтвердження я не ставитиму, розглядайте далі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я так розумію, що ми завершили обговорення цього законопроекту в другому читанні і переходимо до прийняття рішення.

Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію прийняти в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками проект Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо врегулювання бюджетних відносин під час реалізації договорів, укладених в рамках державно-приватного партнерства, у тому числі концесійних договорів» ([№ 5090](#)). Прошу голосувати.

«За» – 268.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю, шановні колеги.

Зараз, секундочку, оголошення хочу зробити. Надійшла заява народного депутата Кальцева: «Прошу вважати результатом голосування проекту постанови [№ 7048](#) як «утримався». Я просто зачитую заяву, ніякого юридичного наслідку вона не має.

І ще одна заява народного депутата України Радуцького: «Під час голосування законопроекту [№ 4668](#) у мене не спрацювала кнопка, прошу зарахувати мій голос як «за». Михайле Борисовичу, я зачитав, але...

Хто просив слова? Кіра Рудик. Будь ласка.

РУДИК К.О., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановний парламенте! Шановна президіє! Ми просимо підняти в порядку денному проект Закону України «Про основи національного спротиву» щодо надання можливості територіальній обороні виконувати завдання в районах ведення воєнних (бойових) дій» ([№ 6521](#)). Це надзвичайно важливий законопроект, який ми хочемо прийняти якнайшвидше, щоб підвищити нашу обороноздатність. Прошу поставити на голосування цю пропозицію і розглянути законопроект № 6521 зараз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ви зрозуміли пропозицію: змінити черговість розгляду питань порядку денного на сьогодні і зараз перейти до розгляду проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про основи національного спротиву» щодо надання можливості територіальній обороні виконувати завдання в районах ведення воєнних (бойових) дій» ([№ 6521](#)). Ставлю на голосування цю пропозицію, щоб зараз перейти до розгляду законопроекту № 6521. Прошу голосувати.

«За» – 337.

Рішення прийнято.

Я прошу одну секундочку, мені треба знайти цей законопроект.

Шановні колеги, переходимо до розгляду проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про основи національного спротиву» щодо надання можливості територіальній обороні виконувати завдання в районах ведення воєнних (бойових) дій» ([№ 6521](#)).

Я пропоную розглянути це питання за скороченою процедурою. Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова народного депутата України Романа Васильовича Костенка. Будь ласка.

КОСТЕНКО Р.В. Дякую, пане Голово. Шановні колеги, це черговий законопроект, покликаний виправити деякі неузгодженості Закону України «Про основи національного спротиву». Багато з вас його підписали. Цим законопроектом передбачено надання можливості територіальній обороні здійснювати виконання завдань на всій території України, включно з районами ведення бойових дій, а також після розгортання основних сил і засобів у відповідному районі.

Навіщо потрібні такі зміни? Без цих змін ми перетворимо територіальну оборону лише на охорону. І найголовніше, змінами ми знімемо обмеження щодо застосування у разі необхідності тероборони в бою, фактично, це знімає

заборону їм воювати. Це відбуватиметься за рішенням Головнокомандувача. Звісно, всі ми розуміємо, що основним суб'єктом відсічі збройної агресії є Збройні Сили України, а тероборона виконує завдання з підтримки та забезпечення. Але важливо, щоб у разі крайньої необхідності військове командування на окремих напрямках могло посилити Збройні Сили України також підрозділами територіальної оборони.

Ці зміни є надзвичайно важливими, бо вони не лише усувають колізії закону, а й дають змогу підвищити нашу обороноздатність. Тому, колеги, прошу підтримати цей законопроект, підтримати нашу територіальну оборону. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Слово надається співдоповідачу – члену Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Федору Володимировичу Веніславському. Будь ласка, Федоре Володимировичу.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони і розвідки на своєму засіданні 8 лютого цього року розглянув запропонований паном Костенком законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про основи національного спротиву» щодо надання можливості територіальній обороні виконувати завдання в районах ведення воєнних (бойових) дій» (№ 6521).

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило до цього законопроекту деякі зауваження. Комітет на своєму засіданні прийняв рішення врахувати ці зауваження при доопрацюванні законопроекту до другого читання.

Комітет рекомендує Верховній Раді України за результатами розгляду законопроекту № 6521 у першому читанні прийняти його за основу, доручивши комітетові доопрацювати законопроект до другого читання з урахуванням поправок і пропозицій, наданих суб'єктами права законодавчої ініціативи, при цьому скоротивши строк подання таких поправок і пропозицій наполовину, та внести його на розгляд Верховної Ради у другому читанні.

Цей законопроект дійсно покликаний усунути деякі суперечності щодо можливості введення територіальної оборони в зонах ведення бойових дій, для того щоб надати територіальній обороні характеру всеохоплюючого спротиву потенційному агресору. Тому прохання підтримати прийняття цього законопроекту за основу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні колеги, я дуже би хотів, щоб ми його проголосували до перерви, якщо можна, без обговорення. Прошу записатися: два – за, два – проти. Просто я дуже прошу все-таки до перерви проголосувати.

Слово надається народному депутату України Максиму Віталійовичу Саврасову, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Михайлу Забродському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Забродський. Будь ласка.

ЗАБРОДСЬКИЙ М.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Дійсно, Закон України «Про національний спротив» зберігає опосередковану прив'язку дій Сил територіальної оборони до самого факту розгортання або нерозгортання в певному районі чи зоні угруповань Збройних Сил або Об'єднаних сил і відповідно стримує територіальну оборону від повноправного залучення до відсічі збройної агресії. Прийняття законопроекту № 6521 дасть змогу ТрО на рівних долучитися до відсічі збройної агресії і, беззаперечно, посилить наші спроможності для виконання певних завдань, у тому числі під час проведення у регіонах або районах територіальної оборони певних операцій Збройними Силами України.

Наша політична сила, беззаперечно, буде підтримувати цей законопроект, тому що він сприяє посиленню наших спроможностей для відсічі будь-яких агресивних планів нашого противника. Але водночас будемо пам'ятати про те, що одних вказівок про формування територіальної оборони замало, і створення волонтерських штабів теж не вирішує всіх проблем. Час дав чітку відповідь – буде кому. Зараз настав час ставити більш серйозні питання – чим. Якщо по стрілецькій зброї якась ясність ще існує, то на питання, наприклад, де взяти потрібну кількість бронежилетів, транспорту і засобів зв'язку, на жаль, відповіді ще немає. А ще є питання навчально-матеріальної бази, ще є питання пунктів постійної дислокації. Ми бачимо вихід лише в одному – спрямована підтримка держави, цільове бюджетне фінансування відповідних програм щодо забезпечення ТрО, адже ігри у приватні армії, до яких прагнуть долучитися окремі регіональні лідери, у воєнний час можуть бути занадто небезпечними. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Віктору Ничипоровичу М'ялику, депутатська група «Партія «За майбутнє».

М'ЯЛИК В.Н., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 155, Рівненська область, самовисуванець). Прошу передати слово Сергію Рудику.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Ярославович Рудик. Будь ласка.

РУДИК С.Я. Шановні колеги, я вам відкрию велику таємницю: право воювати в зоні проведення ООС у нашої тероборони вже є, але воно надається лише за рішенням Головнокомандувача. Прийнявши запропоновані зміни у першому читанні і в цілому, ми надамо таку можливість на будь-який випадок життя. Але я застерігаю вас від прийняття сьогодні цього законопроекту в цілому. Чому? Тому що там не врегульована ще низка положень, без яких розгортання тероборони є недостатньо ефективним.

Перше. Ми, на жаль, профукали питання узгодження права застосування зброї. На сьогодні тероборона має право застосовувати мисливську, стрілецьку та інші види зброї, а резервісти, на жаль, – лише стрілецьку. Іншими словами, я – резервіст першої черги сил ССО, маю рушницю, але не можу нею користуватися в час «Ч». Це нам треба обов'язково виправити до другого читання.

Друге. Нам треба виписати чіткіші формулювання, що має робити орган місцевого самоврядування для створення належних умов для ППД Сил тероборони. Це не класні кімнати у школі, це не можуть бути спортзали, це має бути пристосоване приміщення, в якому можна зберігати зброю, має бути секретка та інші функціональні приміщення, без яких зброю не можна утримувати.

І третє. Нам обов'язково треба врегулювати питання швидкої передачі на баланс органів державної влади (тероборони, в першу чергу, і ЗСУ) приміщень та обладнання, яке для цього необхідне.

Колеги, я закликаю за скороченою процедурою розглянути ці питання, внести зміни до другого читання і проголосувати «за».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Олегу Анатолійовичу Макарову, фракція «Голос». Будь ласка.

МАКАРОВ О.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Будь ласка, передайте слово Рахманіну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Іванович Рахманін. Будь ласка.

РАХМАНІН С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дякую. Шановні колеги, якщо охарактеризувати, про що цей законопроект, я назвав би його дуже просто: це законопроект про здоровий глузд. Він дозволяє силам територіальної оборони використовувати зброю, озброєння, виконувати завдання в зоні воєнних (бойових) дій. Бо якщо вони цього не роблять, то навіщо вони створюються. Якщо вони цього не роблять – це, вибачте, «мистецтво заради мистецтва», гарно

виглядає на папері, але немає жодного відношення до посилення боєздатності і боєготовності.

Зверну увагу на дуже важливу обставину: члени профільного комітету незалежно від партійної чи фракційної належності одноголосно підтримали цю ініціативу мого колеги Романа Костенка. І я сподіваюся, що таку саму одна-стайність наші колеги продемонструють і щодо наступних питань, коли буде йтися про збільшення фінансових ресурсів і для Сил територіальної оборони, і для сектору безпеки і оборони в цілому, зокрема щодо підвищення видатків на озброєння, зброю і модернізацію. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, у нас залишилося 2 хвилини і виступ народного депутата Валерія Олександровича Дубіля. Чи можу я попросити вас, щоб ми встигли проголосувати до перерви, чи все-таки наполягаєте на слові?

Наливайченко зараз, і ми вже не зможемо проголосувати. Тоді вже після перерви будуть виступати Нестор Іванович та інші. Будь ласка, Наливайченко.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати України! Дорогі громадяни України! Зараз розглядається не просто питання, це питання оборони України. Тому «Батьківщина» пропонує прямо говорити, що це означає. Це означає всеосяжну, повну здатність, можливість і бажання кожного громадянина України захищати свою країну. Це перше.

Друге. Парламент має надати можливість із центрального бюджету забезпечити всі потреби для створення Сил територіальної оборони. Питання забезпечення зброєю, набоями, зв'язком, пунктів мобілізації, пунктів зв'язку і так далі, і так далі мають бути вирішені тут, у парламенті.

Третє. Ми пропонуємо всім політичним силам, які мають представництво в обласних і районних радах, мобілізувати обласні і районні ради, щоб вони допомогли у створенні справді ефективної і справді потрібної територіальної оборони.

Далі. Колеги, де фахівці з Генерального штабу, керівники територіальної оборони, чому їх немає в парламенті? Чому не радитися з ними? Чому ми зараз не ставимо питання, що Генеральний штаб Збройних Сил України має фахово спланувати всеосяжну і тотальну оборону України, використовуючи ефективно, в тому числі, новостворені Сили територіальної оборони.

Ми маємо заслухати в парламенті, розглядаючи такі законопроекти, звіти про хід створення і забезпечення Сил територіальної оборони в областях і районах України. Яка частка нашого золотого фонду – ветеранів війни проти російської агресії – залучена до створення Сил територіальної оборони? Ми не знаємо відповіді на це питання. А я вважаю, що це ключове питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, оголошується перерва на 30 хвилин. Після перерви ми продовжимо обговорення цього законопроекту і будемо приймати рішення.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, продовжуємо розгляд питань порядку денного. Нагадую вам, що ми обговорюємо проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про основи національного спротиву» щодо надання можливості територіальній обороні виконувати завдання в районах ведення воєнних (бойових) дій» (№ 6521). Ще двоє народних депутатів бажають виступити в обговоренні – Нестор Іванович Шуфрич та Володимир Юрійович Арешонков. Після цього будемо переходити до прийняття рішення, якщо більше немає бажаючих.

Будь ласка, Несторе Івановичу.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, пане Голово. Наша фракція не буде підтримувати цей законопроект, виходячи з такого.

У нас є великий досвід, у тому числі служби в армії. В армії головне – єдиноначальність. Те, що зараз створюється система тероборони – це, фактично, розбалансування системи керування і командування нашими військовими силами.

Я є офіцером запасу української армії, був міністром з питань надзвичайних ситуацій України і для мене було великою честю працювати з більш як 60 тисячами військових, у тому числі більше 20 генералами. І я собі не уявляю дві паралельні армії. Схаменіться, є армія, є Мобілізаційний план, є резерви, працюйте з резервістами, а не розбалансируйте армію і систему командування. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Юрійович Арешонков. Будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Шановні колеги! Шановний пане Голово! Безперечно, депутатська група «Довіра», розуміючи важливість прийняття даного законопроекту, буде його підтримувати. Так, до другого читання потрібно доопрацювати цілий ряд моментів. Проте сьогодні ми хочемо закликати всіх, від кого це залежить, до відповідального ставлення до створення системи територіальної оборони, створення умов для ефективного функціонування бригад, батальйонів територіальної оборони. Сьогодні вже говорили і про необхідність істотного збільшення грошового забезпечення, і про сучасні засоби зв'язку, техніку, все необхідне для того, щоб батальйони могли виконувати свою функцію. Це спільне завдання всіх. Саме на цьому ми хочемо наголосити.

Депутатська група «Довіра» підтримає цей законопроект. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, більше ніхто не бажає висловитися? Тоді я прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти за основу проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про основи національного спротиву» щодо надання можливості територіальній обороні виконувати завдання в районах ведення воєнних (бойових) дій» ([№ 6521](#)). Прошу голосувати.

«За» – 304.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, є пропозиція комітету відповідно до частини другої статті 116 Регламенту скоротити наполовину строки подання пропозицій і поправок та підготовки законопроекту до другого читання.

З процедури? Герасимов Артур Володимирович. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! З огляду на ситуацію, що складається, пропоную зараз прийняти цей законопроект у цілому. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артуре Володимировичу, як ми чули з попередніх виступів, здається, представник однієї з груп говорив, що вони проти цього.

Шановні колеги, я ще раз запитую. ОПЗЖ – проти. Артуре Володимировичу, я можу поставити на голосування пропозицію про скорочення строків. Ви знаєте правила: якщо одна фракція чи група проти, навіть одна особа, я вимушений іти за Регламентом, як це і роблю завжди.

Тому, шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію комітету скоротити наполовину строки подання пропозицій і поправок та підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про основи національного спротиву» щодо надання можливості територіальній обороні виконувати завдання в районах ведення воєнних (бойових) дій» ([№ 6521](#)). Будь ласка, прошу голосувати.

«За» – 306.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Так, зараз до мене надійшли дві заяви про перерву із заміною на виступ. Перша – від фракції політичної партії «Слуга народу» і групи «Довіра».

Слово надається народному депутату України Віталію Безгіну. Будь ласка.

БЕЗГІН В.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий

округ, політична партія «Слуга народу»). Дуже доречно, колеги, що зараз цей виступ після прийняття закону, що стосується територіальної оборони. Так само чудово, що парламент майже єдиний у цьому питанні. І було б правильно і послідовно, якби зараз я говорив про єдність, єдність проти зовнішнього ворога, якої нам так не вистачає. Але мені доведеться говорити, у тому числі, про псевдопатріотизм і максимальний політичний цинізм. Поясню, чому.

Зараз зі мною стоять представники партії «Слуга народу» – голови обласних організацій, які протягом минулого тижня, протягом останніх вихідних працювали з представниками територіальної оборони, проводили з ними консультації, навчання вздовж кордону з Білоруссю, біля адміністративної межі з тимчасово окупованим Кримом і так далі. Так само наша партія ініціювала звернення і позачергові засідання обласних рад з метою виділення фінансування на тероборону, щоб там були забезпечені, відремонтовані збройні кімнати, та інші інструменти, що впливають на обороноздатність країни.

Але що відбувається паралельно, колеги, які кажуть про єдність? Зараз у мене є прекрасний документ – це внутрішній документ партії «Європейська солідарність». Я просто зачитаю, щоб усі українці оцінили цей максимальний цинізм. Під час проведення онлайн-наради з керівниками секретаріатів територіальних організацій партії 14 лютого озвучено таке доручення: «Прокомунікувати з керівниками фракцій і груп у місцевих радах про недопущення прийняття депутатами місцевих рад звернення до територіальної оборони, що ініціює «Слуга народу».

Колеги, так ви за державу чи за політичні рейтинги? (*Шум у залі*).

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Ганьба! (*Оплески*).

БЕЗГІН В.Ю. Звісно, можна зараз крутити біля скроні, але треба відповідати за свої дії. Тому, будь ласка, допомагайте в обласних радах тим, хто дійсно стоїть на захисті країни і боронить її, а не займайтеся політичним піаром (*Шум у залі*). І не треба тут кричати, нехай краще засоби масової інформації перевірять, у кого родичі в якій країні зараз перебувають, це буде дуже послідовно. Дякую. Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Репліка, будь ласка, Артуре Володимировичу. Була названа фракція і партія, хто виступатиме?

Народна депутатка Сюмар. Будь ласка, репліка.

СЮМАР В.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Державна Дума Російської Федерації більшістю голосів проголосувала

за направлення до Президента Російської Федерації питання, чи окуповані території українського Донбасу – це територія України, чи так звані незалежні республіки. Це черговий акт агресії Росії проти державного суверенітету і незалежності України.

Знаєте, я думала, ви будете говорити зараз про це, бо ви – партія влади. А ви продовжуєте займатися політиканством, і це найбільша трагедія України на сьогодні. «Європейська солідарність» вважає... Так, сьогодні треба об'єднуватися, але, даруйте, не довкола прізвищ, а довкола оборони України. Поправте своє звернення, ми його із задоволенням поправимо. Об'єднуватися треба довкола українського суверенітету, а не політиканських амбіцій, присутніх у цьому залі, тих, які хочуть просто зберегти свою владу, а не зберегти країну! *(Шум у залі).*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, надійшла заява ще від двох фракцій – фракції «Голос» і фракції «Європейська солідарність». Перерва із заміною на виступ.

Слово надається двом, будь ласка, Геращенко і Шараськін.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! Шановний український народ! Щойно Державна Дума Російської Федерації прийняла звернення до кремлівського диктатора щодо визнання так званих квазіреспублік, псевдореспублік.

Це означає продовження війни проти суверенітету і територіальної цілісності України.

Це означає, що наші західні партнери не панікували, а попереджали світ і українське суспільство, що на кремлівському столі лежать десятки сценаріїв розчленування нашої країни.

Це означає одноосібний вихід Москви з Мінських домовленостей.

Це означає, що всі документи – чи Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією, ратифікований Верховною Радою України і Державною Думою Російської Федерації, чи Будапештський меморандум, який передбачає, на жаль, тільки консультації, без рішень для кремлівського диктатора, – Москва викидає як папір... І до Мінських угод таке саме ставлення, це правда.

І тому сьогодні, коли Москва одноосібно вийшла з усіх документів, які були підписані чи не підписані, коли вона нехтує суверенітетом України, від української влади ми чекаємо плану захисту, наш із вами план захисту територіальної цілісності і суверенітету України.

Що ми вимагаємо?

По-перше, негайне запровадження санкцій стосовно кожного покидька з Державної Думи, який натисну на кнопку за розчленування України. І це наш заклик до всього світу.

По-друге, переглянути порядок денний, щоб ми з вами приймали закони про підтримку української армії, а не оце все, що відбувається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шараськін.

ШАРАСЬКІН А.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дякую. Колеги, що це означає фактично? Якщо тільки президент РФ підпише таке звернення і направить його, вони зроблять те, що зробили в Абхазії, те, що зробили у Придністров'ї, – введуть свої офіційні війська абсолютно легально і вийдуть на лінію зіткнення. Вони вже звинувачують українську владу в тому, що ми чинимо геноцид власного народу.

Нам потрібно переглянути всі наші позиції про відведення важкого озброєння і готуватися до відстоювання наших кордонів, реальних кордонів нашої держави. І це треба робити вже, надсилати розпорядження просто зараз. Ми мусимо переглянути всю нашу безпекову доктрину, тому що ми збільшили ворожий кордон зараз, і ці закони мусить прийняти український парламент. Тому давайте більше єдності і менше політиканства. Дякую.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Ми вимагаємо зараз поставити законопроекти, що стосуються... *(Шум у залі)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Шановні колеги, поки йдемо далі за порядком денним, доки відбуваються консультації, можливо, будуть якісь зміни. Але ще раз кажу, питання щодо будь-яких змін до порядку денного ми вирішуємо в цій залі голосуванням.

Шановні колеги, я перед тим, як оце тут було спілкування, спілкувався з деякими колегами, і я так розумію, що є ініціатива...

Шановні колеги, поки це обговорюється, переходимо до наступного питання – проект Закону України «Про Загальнодержавну цільову програму «Питна вода України» на 2022-2026 роки» ([№ 5723](#)). Друге читання.

Запрошую до трибуни голову підкомітету Комітету з питань екологічної політики та природокористування Едуарда Петровича Прощука. Будь ласка.

Шановні колеги, чи є народні депутати, які бажають поставити свої поправки на врахування? Так, бачу, є. Більше ніхто не буде?

Народний депутате Микиша, будь ласка. Тільки спочатку назвіть номер поправки.

МИКИША Д.С., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 181, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Моя поправка 18. У чому її суть? Дана програма спрямована на реновацію об'єктів водопостачання та водовідведення. Переважна більшість таких об'єктів утримується на балансі органів місцевого самоврядування, тому дуже дивно, що виконавцями програми наразі є Міністерство розвитку громад та територій України, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, а не органи місцевого самоврядування. І якраз цю помилку я хочу виправити своєю поправкою, щоб були також органи місцевого самоврядування базового рівня – сільські, селищні та міські ради. Колеги, дуже прошу вас підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, ще раз уточню: поправка 18 народного депутата Микиші комітетом відхилена. Будь ласка, позиція комітету, чому.

ПРОЩУК Е.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 85, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Ця правка відхилена у зв'язку з тим, що виконавці заходів програми звітують Мінрегіону про використання коштів, власне, з такою аргументацією. Тому прошу залишити рішення комітету без змін і не підтримувати дану поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, зрозумів.

Шановні колеги, є поправка народного депутата Микиші, він обґрунтував, чому він вимагає її врахування. Є позиція комітету, який наполягає, щоб вона залишалася відхиленою. Тому ставлю на голосування для врахування поправки 18. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 170.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається відхиленою.

Шановні колеги, хтось ще наполягає на своїх поправках? Народний депутат Маслов. Будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Моя поправка 3, я не буду просити поставити її на голосування.

Спілкуючись з мешканцями Дніпропетровської області, майже у всіх населених пунктах я чую нарікання на якість води: брудна, смердюча, іржава. Населення Дніпропетровської області – більше 3 мільйонів громадян, і майже всі вони користуються водою з річки Дніпро, якість якої ви самі можете бачити. Для того щоб виправити ситуацію, потрібні нові водогони, нові очисні споруди. Це величезні кошти, місцевих бюджетів на це не вистачає. Дніпропетровська область минулого року витратила майже 30 мільйонів на будівництво нових

водогонів, але при цьому більше тисячі населених пунктів досі залишаються без централізованого водопостачання. Ця урядова програма дасть змогу вирішити цю проблему.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви не наполягаєте на голосуванні поправки? Дякую.

Шановні колеги, ще раз звертаюся: хтось наполягає на врахуванні своїх поправок? Немає бажаючих.

Чи бажає хтось поставити будь-яку з врахованих поправок на підтвердження? Не бажає.

Отже, ми можемо переходити до прийняття рішення. Запрошую народних депутатів зайняти свої робочі місця.

Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію прийняти у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками проект Закону України «Про Загальнодержавну цільову соціальну програму «Питна вода України» на 2022-2026 роки» ([№ 5723](#)). Прошу голосувати.

«За» – 338.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

З процедури? Будь ласка, Ірино Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! Ми ще раз наголошуємо, що Верховна Рада зараз має об'єднатися навколо ключового питання – захист територіальної цілісності, суверенітету України і підтримка української армії. Ми вітаємо рішення бюджетного комітету, який за хвилини зібрався, для того щоб вирішити питання з можливим закриттям неба над Україною, щоб підтримати авіаційну галузь.

Сьогодні, коли Державна Дума робить новий удар по нашому суверенітету, звертаючись до Путіна щодо визнання квазіреспублік, ми з вами робимо вигляд, що нічого не відбувається. Я прошу вас, шановний пане Голово, поставити зараз на порядок денний два законопроекти: про підвищення заробітної плати військовослужбовцям (це законопроект Забродського, людини, яка добре знає, що на сьогодні потрібно українській армії) і законопроект нашої фракції про те, що необхідно перекинути 50 мільярдів гривень на підтримку Збройних Сил України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні колеги, я зараз поставлю пропозицію Ірини Володимирівни Геращенко на голосування.

Просто поінформую, що законопроекти щодо підвищення фінансування української армії, погоджені з Кабінетом Міністрів, будуть розглядатися в четвер. Але я мушу поставити на голосування вашу пропозицію.

Я ставлю пропозицію Ірини Володимирівни Геращенко на голосування. Будь ласка.

«За» – 131.

Рішення не прийнято.

Теж з процедури? Будь ласка, Клименко.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Шановні колеги! Шановний Руслане Олексійовичу! Є пропозиція зібратися головам фракцій і груп, щоб обговорити ситуацію, яка склалася у зв'язку з прийняттям рішення Державною Думою і, фактично, визнанням незалежності ОРДЛО. Тому, можливо, є сенс або зараз, або після засідання зібратися головам фракцій і груп та обговорити ці питання, прийняти якісь рішення. Тому що питання полягає не лише в фінансуванні армії, є багато питань, які виникають у зв'язку з прийняттям такого рішення Державною Думою. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Думаю, після завершення засідання ми зберемося. У мене потім розмова із спікером парламенту Чехії, але, думаю, ми знайдемо час, щоб зібратися і обговорити.

Шановні колеги, йдемо далі (*Шум у залі*). Яку пропозицію? Перервати зараз засідання? Артуре Володимировичу, це не ваша пропозиція, це пропозиція пані Юлії Клименко. Вона запропонувала або зараз зібратися, або після завершення засідання. Артуре Володимировичу, можна взяти перерву від двох фракцій і груп і піти на 30 хвилин поспілкуватися, це ж не питання. Навіщо зараз перетворювати засідання у незрозуміло що? (*Шум у залі*). Я не можу зрозуміти, яку пропозицію. Пані Юліє, яку пропозицію ставити? Все, дякую, немає пропозицій.

Ще Німченко з процедури, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»*). Шановні колеги, я просив би, щоб ви мене трошки послушали. Зараз треба збиратися для того, щоб вирішити питання про зняття блокади, щоб поставити тих людей, які по той бік барикад (так будемо їх називати) в систему соціального захисту. «Європейська солідарність», ви тут кричите, ви самі там блокаду встановили. Ви дали привід, ви дали можливість ставити питання про сецесію, оскільки вона нагадує колоніальну територію. Ми її відгородили колючою проволокою...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, народний депутате Німченко, ви взяли слово з процедури, а не для політичних заяв. Якщо у вас є пропозиція з процедури, як попередні колеги це зробили, я із задоволенням її вислухаю. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. З процедури. Вирішити це питання, зняти блокаду, привести до нас цих людей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тарас Іванович Батенко з процедури. Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І. Шановні колеги! Український парламент вже затвердив кілька звернень, зокрема звернення до іноземних парламентів і міжнародних організацій щодо так званих «ЛНР» і «ДНР», тобто наша позиція сьогодні вже пролунала. Крім того, не забуваймо і про те, що зовнішню політику в державі визначає, в тому числі, і Президент України.

Я пропоную провести зустріч голів фракцій і груп завтра зранку, коли буде відповідна оперативна інформація. Запросити на цю зустріч до спікера представників Міністерства закордонних справ, проконсультуватися з профільним міністерством щодо безпекової ситуації, яка складається довкола наших кордонів. А зараз – працювати в робочому режимі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тарасе Івановичу.

Пані Юліє, ви хочете уточнити свою пропозицію? Будь ласка. Але давайте вже переходити в робочий режим.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Пане спікере, моя пропозиція: взяти 30-хвилинну перерву, зібрати керівників груп і фракцій та обговорити наші подальші дії і заяви у зв'язку з тим, що з'явилася нова інформація про рішення Державної Думи. Прошу поставити її на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Шановні колеги, я просто скажу, що наша позиція була проголосована з самого ранку. Ми за це проголосували, ви спів-автор. Але я поставлю вашу пропозицію, щоб на 30 хвилин зібратися зараз, обговорити.

Шановні колеги, будь ласка, хто вбачає в цьому необхідність, прошу голосувати. Ставлю на голосування пропозицію пані Юлії Клименко.

«За» – 170.

Рішення не прийнято.

По фракціях покажіть, будь ласка.

Йдемо далі. Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку систем накопичення енергії» ([№ 5436-д](#)). Друге читання.

Запрошую до трибуни голову Комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг Андрія Михайловича Геруса.

Шановні колеги, це друге читання, тому я одразу запитаю: чи є ті, які бажають поставити свої поправки на врахування? Є, я бачу, Жупанин та Кучеренко.

Поправка 10 врахована редакційно. Будь ласка, пане Жупанин.

ЖУПАНИН А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, доброго дня! Про що ця поправка? Вона виводить з-під дії закону гідро-акумуляуючі електростанції і таким чином дає змогу залишити тариф на передачу електричної енергії для промисловості на тому рівні, який встановлено на сьогодні. Бо якщо цю правку відхилити, тариф потенційно зросте на 0,5 копійки, що згенерує для промисловості доволі великі витрати, враховуючи інфляцію у 62 відсотки, яка зафіксована у 2021 році для промисловості.

Тому ця поправка – для української промисловості, для українських виробників, вона підвищує конкурентоспроможність української продукції на внутрішніх і зовнішніх ринках. Для того, власне, вона і була подана. Комітет її врахував лише редакційно. Я прошу поставити її на голосування для врахування в цілому. Дякую вам за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ще раз: поставити поправку для врахування може лише її автор, ніхто інший. Ця поправка врахована редакційно, автор хоче, щоб її врахували повністю. Будь ласка, позиція комітету.

ГЕРУС А.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго дня! Колеги, якщо ця поправка буде врахована, ця норма взагалі не буде працювати. Як я знаю, Андрій Вікторович – грамотний юрист, він ставить її для того, щоб потім не було можливості поставити на підтвердження. За врахування, звичайно, за неї голосувати не потрібно, тому що вона врахована редакційно, тому що редакція і терміни, які там використовуються, призведуть до того, що ця поправка працювати не буде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправка 10 народного депутата Жупанина врахована редакційно. Водночас народний депутат Жупанин просить, щоб вона була врахована повністю. Комітет наполягає, щоб залишилася його редакція. Тому, шановні колеги, я ставлю пропозицію народного депутата Жупанина на голосування. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 68.

Рішення не прийнято.

У вас не буде більше поправок, народний депутате Жупанин? Не буде.
Кучеренко Олексій Юрійович. Будь ласка, одразу назвіть номер поправки.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане Голово. Поправка 69. Я виступлю швидко на підтримку цього законопроекту. Хочу сказати, що я особисто зняв свої спірні правки, зняв свій альтернативний законопроект, для того щоб цей вкрай потрібний законопроект був прийнятий якомога швидше.

Хочу звернути увагу на дві деталі. Шановні колеги! Шановний пане голово комітету! Шановні друзі! Якби ми з вами два з половиною роки тому, у вересні 2019 року, приймали такі закони, а не закони про імпорт російської та білоруської електроенергії, у нас набагато стабільніше працювала б сьогодні енергосистема і нам не потрібен би був білоруський імпорт. Це перше.

І друге. Дуже прошу жодним голосуванням на підтвердження не розбалансовувати цей законопроект. Тобто проголосувати за нього в редакції комітету. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексію Юрійовичу. Я так розумію, ви не наполягаєте? Дякую.

Шановні колеги, хто ще? Скороход Анна Костянтинівна. Будь ласка.

СКОРОХОД А.К. Шановні колеги, як вам щойно підтвердив голова комітету, нас просто всіх обдурили, у тому числі в комітеті. Насправді ця поправка була про те, щоб із визначення понять «накопичення енергії», «накопичувач енергії» та «оператор накопичувача енергії» було виключено гідроакмулюючі електростанції. Тобто виключено державні компанії, для того щоб забезпечувати приватні компанії. От і всі інтереси України.

Ця поправка, яка була поставлена паном Жупаниним на голосування, для того щоб я її не поставила на підтвердження, коштуватиме «Укргідроенерго» 670 мільйонів гривень. Це просто щоб ви знали. Насправді з такою поправкою законопроект треба повертати на повторне друге читання, щоб усілякі «шкурняки» через комітет не потрапляли до залу і не руйнували дуже гарні законопроекти. Тому я прошу прислухатися і повернути законопроект на повторне друге читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте на тому, щоб поставити поправку 1 для врахування? Не наполягаєте, так? Добре, тоді будемо вважати, що щодо неї голосування також не може бути.

Підходив ще Олексій Олексійович Гончаренко. Поправка 3, так? Поправка 3 на підтвердження.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Шановні колеги, зараз будуть наради, як треба реагувати, ще щось, але дуже важливо, щоб просто зараз вся Верховна Рада сказала: Донецьк – це Україна! Луганськ – це Україна! Я прошу всіх разом встати і аплодисментами підтримати це. Друзі, будь ласка, давайте всі разом підтримаємо (*Оплески*). Це наша земля, це наші люди, тож рішення своєї «Державної Дури» можуть засунути собі подалі. Донецьк – це Україна! Луганськ – це Україна! Донецьк – це Україна! Луганськ – це Україна! Донецьк – це Україна! Луганськ – це Україна! Донецьк – це Україна! Луганськ – це Україна! Донецьк – це Україна! Луганськ – це Україна! Друзі, слава Україні! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава! Олексію Олексійовичу, повірте, в цій залі, я переконаний, ні в кого чи майже ні в кого немає в цьому сумнівів.

Шановні колеги, я так розумію, якісь гарячі консультації проводяться щодо цього законопроекту. Ще хтось буде ставити поправки на підтвердження? Ні. Тоді переходимо до прийняття рішення. Андрію Михайловичу, можемо переходити до прийняття рішення?

ГЕРУС А.М. Думаю, ми можемо переходити до прийняття рішення. Прошу всіх зайняти свої робочі місця, щоб всі змогли проголосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця, переходимо до голосування за цей законопроект.

Шановні колеги, я ставлю пропозицію комітету прийняти в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку систем накопичення енергії» ([№ 5436-д](#)). Прошу голосувати.

«За» – 312.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Дякую, шановні колеги.

Шановні колеги, ми з вами говорили, щоб зараз, якщо є така можливість, перейти до законопроектів, як стоять на сьогодні, але треба підняти їх у порядку денному: [№ 3731](#) (про Національну гвардію), [№ 6401](#) (про забезпечення прозорості місцевого самоврядування), [№ 5644](#), [№ 5433](#), [№ 6194](#), [№ 7001](#). Пропонується розглянути їх після законопроекту [№ 5526](#). Домовилися?

Артуре Володимировичу, будь ласка. По 1 хвилині.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! Ми не будемо підтримувати таке перенесення, я поясню причину. Питання дуже

просто: ми звертаємося до вас як Голови Верховної Ради України, щоб ви скористалися регламентним правом і просто зараз оголосили перерву. На цю перерву кожна фракція приносить перелік законопроектів (підкреслюю, готових до розгляду), що стосуються Збройних Сил України і нашої обороноздатності. Від нас це законопроекти [№ 6542](#), [№ 6518](#) щодо забезпечення військовослужбовців і виділення 50 мільярдів на армію. Після цього комітети терміново опрацьовують, і ми приймаємо рішення в залі.

У нас залишилася 1 година 41 хвилина роботи на сьогодні, Руслане Олексійовичу, тому ми не будемо підтримувати перенесення питань. І пропоную всім фракціям і групам так само не підтримувати перенесення законопроектів, серед яких більшість не має стосунку до забезпечення обороноздатності. Оголошіть перерву, терміново узгодимо перелік законопроектів (п'ять, десять), що стосуються Збройних Сил, і зараз їх приймемо. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хто ще хоче висловитися? Артуре Володимировичу, щодо тієї пропозиції, про яку ви сказали, зал вже сьогодні визначився.

Будь ласка, Несторе Івановичу.

ШУФРИЧ Н.І. Шановні колеги! Голосування Державної Думи – це, безумовно, серйозне ускладнення ситуації, яка й без того вже є надскладною. Ми зараз маємо не істерити, відмовитися від якоїсь бравади, від паніки, спокійно подумати, що треба робити, щоб остаточно Росія не визнала так звані «ДНР» і «ЛНР». Ми не маємо права дозволити собі спровокувати втрату наших громадян і відповідних територій. Я зараз запросив би керівництво Офісу Президента і Президента України, щоб вони пояснили нам свою оцінку того, що відбулося. Можна хайпувати, але на хайпі можна втратити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я ще раз поясню пропозицію. Ми зараз проходимо законопроект [№ 5330-1](#), потім [№ 5526](#), а потім [№ 3731](#), [№ 6401](#), [№ 5644](#), [№ 5433](#), [№ 6194](#) і [№ 7001](#). Тобто ми ще два законопроекти йдемо, а потім ті, які пов'язані з Національною гвардією, з відкритістю місцевого самоврядування. Ми їх піднімаємо. Шановні колеги, готові підтримати цю пропозицію? Прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця і прошу підтримати цю пропозицію. Прошу голосувати.

«За» – 289.

Рішення прийнято.

Отже, йдемо за таким планом.

Зараз пропонується до розгляду проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про захист суспільної моралі» щодо захисту прав та найкращих інтересів дитини» ([№ 5330-1](#)). Друге читання.

Запрошу до трибуни голову підкомітету Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики Тетяну Василівну Скрипку.

Оскільки це друге читання і я бачу, що всі пропозиції враховані або враховані редакційно... Чи є народні депутати, які наполягатимуть на повному врахуванні своїх поправок? Немає.

Чи бажає хтось поставити пропозиції, які враховані, на підтвердження? Не бажає.

Шановні колеги, тоді можемо вважати, що ми завершили обговорення цього законопроекту і переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію комітету прийняти у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про захист суспільної моралі» щодо захисту прав та найкращих інтересів дитини» ([№ 5330-1](#)). Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 344.

Рішення прийнято.

Сьогодні прямо день національної єдності якийсь. Який буде завтра?

Шановні колеги, йдемо далі. Наступне питання – проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо спорту ветеранів України» ([№ 5526](#)). Друге читання.

Запрошую до трибуни голову Комітету з питань молоді і спорту Андрія Анатолійовича Кожем'якіна.

Шановні колеги, я звертаюся до народних депутатів, поправки яких відхилені чи не враховані повністю. Чи буде хтось наполягати на тому, щоб його поправки були враховані? Ніхто не буде.

Чи бажає хтось із народних депутатів поставити поправки інших депутатів, які враховані, на підтвердження? Ніхто.

Дякую, обговорення законопроекту завершено.

Ставлю на голосування пропозицію комітету прийняти у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо спорту ветеранів України» ([№ 5526](#)). Прошу голосувати.

«За» – 340.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю, колеги.

Далі, як ми з вами проголосували, переходимо до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Національну гвардію України» щодо ідентифікації військовослужбовців Національної гвардії України під час виконання завдань із охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки» ([№ 3731](#)).

Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 272.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова автора законопроекту – народного депутата України Ярослава Романовича Юрчишина. Будь ласка, Ярославе Романовичу.

ЮРЧИШИН Я.Р., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Шановні колеги, у демократичній державі не може бути рівних і ще рівніших. Справа в тому, що ми маємо неоднакове ставлення до працівників Національної поліції і Національної гвардії під час виконання певних функцій з охорони громадського порядку під час масових акцій чи під час конвоювання, тобто в мирний час, не тоді, коли Національна гвардія (за що їй честь і хвала) виконує функції з оборони нашої держави.

Ще раніше ми з вами прийняли закони, які вимагають ідентифікації працівника Національної поліції під час таких заходів для запобігання зловживанню службовим становищем. На жаль, це не стосується працівників Національної гвардії. Розуміємо, що за попереднього міністра внутрішніх справ пана Авакова Національна гвардія була в улюбленцях. І тому, на жаль, коли нацгвардійці, залучені до забезпечення громадського порядку, б'ють протестувальників чи вчиняють якісь інші незаконні дії, докопатися до правди надзвичайно складно і запобігти таким діям нереально, бо нереально ідентифікувати, хто це робив.

Ми з вами були свідками таких дуже негативних випадків, зокрема стосовно нашого колеги Романа Лозинського, коли застосовували силу, перешкоджали його депутатській діяльності, ідентифікувати було неможливо.

Аваков вже не на посаді, у нас є можливість виправити цей недогляд, привести у відповідність. І я дякую профільному комітету, який (нехай і довго) все-таки максимально підтримав даний законопроект. Законопроект не політичний, він гарантує права наших громадян, тому прошу весь зал...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до співдоповіді заступника голови Комітету з питань правоохоронної діяльності Галину Олегівну Михайлюк. Будь ласка.

МИХАЙЛЮК Г.О., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Шановні колеги! Дорогі

українці! Цей законопроект удосконалює систему ідентифікації військовослужбовців Національної гвардії, залучених до виконання завдань із забезпечення охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки. Зокрема, законопроект запроваджує присвоєння таким військовослужбовцям ідентифікаційних номерів і зобов'язує їх закріпити безпосередньо в області грудей жетон з індивідуальним номером під час виконання завдань з охорони громадського порядку та забезпечення охорони громадської безпеки, тобто під час проведення зборів, мітингів, акцій, демонстрацій та інших масових заходів. Завдяки цьому законопроекту буде створено єдину базу, безоплатний доступ до офіційного веб-сайту якої матимуть лише ті особи, які пройдуть ідентифікацію запитувача даної інформації.

Окремі положення даного законопроекту відповідають міжнародним деклараціям, конвенціям і запроваджують європейські принципи регулювання охорони правопорядку в Україні.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, Консультативна місія Європейського Союзу в Україні, Національна поліція України підтримують законопроект, висловлюючи деякі зауваження.

Міністерство внутрішніх справ України, Міністерство юстиції України, Національна академія внутрішніх справ України пропонують суттєве доопрацювання зазначеного законопроекту.

Члени Комітету з питань правоохоронної діяльності зазначають, що даний законопроект створить превентивні заходи для зменшення кількості правопорушень, вчинених військовослужбовцями Національної гвардії України, проте висловили застереження щодо ризиків поширення особистої інформації військовослужбовців Національної гвардії України, а також щодо встановлення відповідальності за поширення такої інформації.

Враховуючи зазначене, комітет на своєму засіданні ще 9 грудня 2020 року прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні прийняти законопроект № 3731 за основу. Прошу підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Галино Олегівно.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати? Прошу записатися: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату України Максиму Васильовичу Павлюку, фракція політичної партії «Слуга народу».

ПАВЛЮК М.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Сергію Іонушасу передайте, будь ласка, слово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Костянтинівч Іонушас. З місця? Будь ласка.

ІОНУШАС С.К., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, прошу підтримати даний законопроект, метою якого є створення системи персональної ідентифікації військовослужбовців Національної гвардії, залучених до виконання завдань з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки. Аналогічні шеврони існують у представників Національної поліції, тож це не новина для нашої держави. Для реалізації зазначеної мети законопроектом пропонується доповнити багато законів, створити єдину базу індивідуальних номерів військовослужбовців Національної гвардії і запровадити носіння жетона, нашивок з індивідуальним номером.

Хотів би зазначити, що даний законопроект підтримується не лише представниками фракції «Слуга народу», а й першим його автором Олександром Устіною, Ярославом Железняком (він також серед авторів). Тож щодо цього законопроекту є єдність і представників фракції «Слуга народу», і представників опозиції. Тому прошу всіх підтримати.

Рішення комітету: рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні прийняти законопроект № 3731 за основу. Доопрацюємо до другого. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Костянтиновичу.

Шановні колеги, запрошую до слова народного депутата України Миколу Романовича Величковича, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Я так розумію, Володимир Михайлович В'ятрович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Доброго дня, шановні колеги! Суть законопроекту, справді, полягає в тому, що не лише поліцейські, а й військовослужбовці Національної гвардії повинні мати індивідуальні номери, за якими їх можна ідентифікувати. Ці номери мають бути на жетонах або нашивках нацгвардійців під час виконання ними завдань.

Запровадження такої ідентифікації, безумовно, зменшить кількість порушень прав громадян нацгвардійцями, особливо під час мирних заходів. А такі порушення, на жаль, не є рідкістю. І коли нацгвардійці перебувають у шоломах, їхніх облич не видно, саме індивідуальний номер на жетоні, нашивці є чітким запобіжником від протиправних дій. Кожний військовослужбовець має усвідомлювати, що в разі неправомірного застосування сили проти громадян його особу буде встановлено. Тому «Європейська солідарність», безумовно, підтримує прийняття цього законопроекту в першому читанні.

Разом з тим, на нашу думку, до другого читання потрібно внести до законопроекту зміни, спрямовані, зокрема, і на захист самих військовослужбовців. Зокрема, Консультативна місія Європейського Союзу в Україні, а також

Мін'юст, МВС зауважують, що передбачене законопроектом вільне розміщення в Інтернеті бази даних з номерами нацгвардійців може створити реальну загрозу їм самим і їхнім родичам.

Законопроектом слушно передбачено, що нацгвардійці не повинні носити індивідуальні номери в зоні відсічі російської агресії на Донбасі. Логічно також цю норму поширити на можливі дії нацгвардійців з відсічі зовнішньої агресії на інших територіях України. Ми сподіваємося, що відповідні зміни будуть внесені до другого читання, і закликаємо всіх проголосувати за цей законопроект.

Ми сподіваємося, що цей законопроект таки змінить ситуацію в Національній гвардії, може, навіть трохи більше, ніж у Національній поліції. Тому що, на жаль, минулого тижня були випадки, коли Національна поліція порушувала законодавство, зокрема перешкоджаючи здійсненню народними депутатами своєї діяльності. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці України Інні Романівні Совсун, фракція політичної партії «Голос».

СОВСУН І.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги, звичайно, фракція, яка ініціювала цей законопроект, буде підтримувати його прийняття у першому читанні. Сподіваємося на швидкий розгляд у другому читанні.

Ми також сподіваємося, що цей законопроект не буде останнім у напрямі реформування правоохоронної системи, яка насправді давно назріла. Ми бачимо дуже багато випадків свавілля з боку поліцейських, військовослужбовців Національної гвардії, з якими треба щось робити. Ми бачимо неадекватність реагування поліції на ті виклики, які сьогодні постають перед суспільством. І я дуже сподіваюся, що ми повернемося до цієї дискусії пізніше.

Друзі, зараз я хочу не про цей законопроект сказати, а про те, що відбувається в парламенті. Зараз, коли весь світ пише, говорить, панікує з приводу визнання так званих «ЛНР» і «ДНР», ми в парламенті обговорюємо законопроекти та відмовляємося визнавати цю реальність. Друзі, я перепрошую, але Верховна Рада виглядає абсолютно неадекватно. Зараз, у час, коли всі міжнародні партнери хочуть почути реакцію, хочуть почути позицію, ми обговорюємо вторинні, попри всю повагу до авторів, законопроекти. Друзі, ми всі ці законопроекти обговоримо, ми реформуємо країну і зробимо її кращою, але зробимо це тоді, коли її захистимо. І для цього потрібно жорстко і швидко реагувати.

Мені дуже прикро, що президія зараз відмовляється зібратися і терміново обговорити ситуацію, що склалася. Мені дуже прикро, що зараз не відбувається термінове засідання Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва, що немає чітких заяв з боку уряду і всіх наших профільних комітетів тут, у залі парламенту. Друзі, я перепрошую, всі ці законопроекти треба відкладати і зараз обговорювати, як ми як парламент України

будемо реагувати на те, що зробила російська Державна Дума. Якщо ми цього зараз не зробимо, то про всі інші законопроекти ми з вами будемо говорити десь у застінках російських тюрем. Тому я ще раз закликаю президію зібратися і поговорити про те, що насправді важливо, про те, що зараз сталося в Росії. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Михайлу Васильовичу Макаренку, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

Григорій Миколайович Мамка. Будь ласка.

МАМКА Г.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні народні депутати! Фракція «Опозиційна платформа – За життя» буде підтримувати прийняття за основу цього законопроекту, тому що ідентифікація повинна бути всіх осіб, які наділені повноваженнями для охорони громадського порядку. На даний час ми спромоглися наділити такими повноваженнями, крім Національної поліції, ще деякі органи.

Ідентифікатор дійсно існує в Національній поліції. Але з моменту створення ідентифікатора і бази скільки осіб з рядів Національної поліції завдяки ідентифікації притягнуто до відповідальності за перевищення владних повноважень? Є така інформація у когось, у авторів законопроекту? Такої інформації немає. Згадайте, коли ФОПів ганяли по всіх площах, хтось притягнутий до відповідальності? Відповідь очевидна – ніхто.

Чому «Опозиційна платформа – За життя» буде підтримувати прийняття за основу? Бо цей законопроект: давайте зробимо значки з номерами, – не більше. А як шоломи? Основним ідентифікатором при охороні громадського порядку є шолом, на якому зазначено номер, який дійсно можна в ході розслідування або встановлення факту правопорушення ідентифікувати. Значка немає під час охорони громадського порядку.

Давайте доопрацюємо цей законопроект і все-таки розберемося, хто ж керує Національною гвардією України – Президент чи міністр внутрішніх справ? Досі закон не підписаний Президентом. І на сьогодні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, хто ще бажає висловитися з цього питання?

Михайло Михайлович Цимбалюк, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. «Батьківщина». Шановний головуєчий! Шановна президіє, народні депутати! Законопроект насправді потрібен, але скільки часу він лежав у комітеті і ніхто його не виносив на розгляд у сесійну залу. Чи

потрібно саме зараз його розглядати? Я думаю, що є набагато важливіші законопроекти.

Я хотів би висловити декілька фахових зауважень, які можна доопрацювати до другого читання. Колеги вже згадували, що вільне розміщення у мережі Інтернет бази даних військовослужбовців Національної гвардії України створить загрозу їхній безпеці і їхніх родин. Це слід однозначно виключити.

Потребує уточнення, коригування питання виду документа, в якому має зазначатися індивідуальний номер, для різних категорій військовослужбовців. З огляду на те, що жетон або нашивка з ідентифікаційним номером військовослужбовця, фактично, має стати частиною форменого одягу, теж треба вносити зміни.

Ми голосуємо «за», до другого читання доопрацьовуємо. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Михайловичу.

Слово надається Володимирі Юрійовичу Арешонкову, група «Довіра». Будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Про що цей законопроект? Власне, про те, про що ми говоримо дуже часто, – якими мають бути правові відносини між державою і громадянами, між працівниками правоохоронних органів, спеціальних військових підрозділів і громадянами саме в частині забезпечення прав громадян і тих, хто несе службу. Сьогодні питання чіткої ідентифікації важливе і для військовослужбовців Національної гвардії, але це надзвичайно важливо і для звичайних громадян. Тому що при виникненні якихось складних ситуацій ми зможемо конкретно і чітко розібратися, хто понесе відповідальність за вчинення правопорушення або кому потрібно висловити подяку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, більше ніхто не бажає виступити? Тоді переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця і підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти за основу проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Національну гвардію України» щодо ідентифікації військовослужбовців Національної гвардії України під час виконання завдань із охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки» ([№ 3731](#)). Прошу голосувати.

«За» – 326.

Рішення прийнято.

Дякую, шановні колеги.

Переходимо до наступного законопроекту... Ми будемо після кожного питання ставити те саме, так я розумію? Давайте розглянемо питання, щодо яких зала вже визначилася, не будемо зловживати.

Добре, Артуре Володимировичу, хто від вас буде виступати? Ірино Володимирівно, будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановний пане Голово! Я хочу звернути вашу увагу, що зараз у кулуарах Верховної Ради, у тому числі біля ліфтів Верховної Ради, близько 20-30 народних депутатів України курять айкоси. Я хочу звернутися до вас як до Голови Верховної Ради України з проханням, щоб ви апелювали до колег, що народні обранці мають шанувати українське законодавство. Мені здається, що ці айкоси так само є неадекватними, як нинішній порядок денний парламенту. Це неповага до українського суспільства, коли ви розглядаєте все що завгодно, крім того, що сьогодні є на порядку денному. Вас ми просимо апелювати до колег, бо там переважно представники монобільшості, шанувати закони, які ви самі приймали. Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні колеги, я не маю можливості перевіряти, де народні депутати курять і з яких фракцій. Проте я звертаюся до всіх народних депутатів: ми повинні шанувати законодавство, яке приймаємо, і робити все для того, щоб не порушувалися його норми. А айкос, цигарки і все інше – це зло. Сам не палю і вам не раджу.

Ідемо далі, шановні колеги. Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо забезпечення прозорості місцевого самоврядування» ([№ 6401](#)). Це проект народного депутата Лозинського.

Маємо спочатку проголосувати за розгляд цього питання за скороченою процедурою. Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова народного депутата України Романа Михайловича Лозинського. Будь ласка.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Львівщина. Шановні колеги! Цей законопроект для місцевого самоврядування, від місцевого самоврядування і для того, щоб забезпечити його розвиток, прозорість та інвестиційну привабливість. Якби мені дали 10 секунд, щоб пояснити зміст цього законопроекту, то я чітко сказав би: онлайн-трансляції, жодних «шкурняків» під столом, реєстр комунального майна, інвестиційна привабливість, щоб всі мали доступ до цих

даних, суцільна інвентаризація, а також публічність порядків денних засідань постійних комісій, які завжди пропадають.

Для чого ці норми і хто їх автор? Мою ініціативу підтримали колеги практично з усіх фракцій та груп. Наш комітет одностайно прийняв рішення прийняти законопроект за основу. Переконали, що до другого читання ми доопрацюємо проект і цей закон буде корисним для місцевого самоврядування. Онлайн-трансляції засідань місцевих рад назавжди вб'ють «шкурняки». Платники податків мають знати, чим займаються обранці в органах місцевого самоврядування, мати можливість проаналізувати кожний виступ і кожну позицію, чи відповідають ці позиції програмам партій, від яких вони кандидували.

Друге новела – реєстр комунального майна. Ми дуже добре знаємо, що без інвентаризацій і без реєстру таке майно регулярно пропадає. Пропадає у чийось кишенях, пропадає у чийось реєстрах власності. Замість того щоб громади заробляли гроші, заробляють гроші окремі громадяни.

І наостанок. Ми пропонуємо публікувати проекти рішень, порядки денні засідань комісій. Ми добре знаємо, що саме на засіданнях комісій приймаються важливі рішення, і будемо наполягати на тому, аби це все теж було прозорим.

Це буде тест, як проголосує цей парламент: за прозорість місцевого самоврядування чи за «шкурняки». Побачимо.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Запрошую для доповіді співдоповідача, голову підкомітету Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Віталія Юрійовича Безгіна. Будь ласка.

БЕЗГІН В.Ю. Дякую, пане головуючий. Дякую Роману Лозинському. Дійсно, це комітетський законопроект, який об'єднав у комітеті представників усіх фракцій. Він дійсно про прозорість роботи у громадах, про те, щоб рішення оприлюднювалися, були доступними для громадян. У принципі, я вважаю, що коли ми говоримо про нагляд, передовсім маємо говорити про нагляд з боку виборців, і цей законопроект це дозволяє.

Власне, за результатами всебічного обговорення комітет ухвалив такий висновок:

рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо забезпечення прозорості місцевого самоврядування» (№ 6401) за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу;

рекомендувати Верховній Раді України відповідно до частини другої статті 109 Регламенту Верховної Ради України скоротити наполовину строк подання пропозицій і поправок до законопроекту № 6401.

Одразу зазначу, що ця позиція так само погоджена з Асоціацією місцевого самоврядування, тому комітет просить всіх підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, Віталію Юрійовичу.

Будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій і груп: два – за, два – проти.

Ар'єв Володимир Ігорович, «Європейська солідарність». Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Володимирі В'ятровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В'ятрович, будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Шановні колеги, «Європейська солідарність» підтримує цей законопроект. Його ухвалення дасть змогу зробити відкритими дані про комунальну власність, збільшить прозорість роботи місцевих рад, а також посилить вимоги Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» змінами до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», що зобов'яже використовувати українську мову в органах місцевого самоврядування. Знову-таки, ситуація минулого тижня в Харкові нагадує, що це, на жаль, потрібно.

Разом з тим я хотів би звернути увагу колег на законопроект [№ 4582](#), який ми внесли разом із 30 колегами з різних фракцій і груп та який системно вирішує питання відкритості і Верховної Ради України, і органів місцевого самоврядування. Майже рік тому він був схвалений комітетом. «Реанімаційний пакет реформ» та інші інституції громадянського суспільства закликали парламент ухвалити цей законопроект, який передбачає трансляції і зберігання записів пленарних засідань, засідань комітетів парламенту, право вільної трансляції, зйомки чи запису на сесіях і засіданнях комісій місцевих рад, вільний доступ до протоколів і стенограм засідань парламентських комітетів.

Законопроект, який ми розглядаємо зараз, зареєстрований два місяці тому, і добре, що ми вже зараз його розглядаємо в залі. Закликаємо всіх колег підтримати його.

Водночас, користуючись нагодою, закликаю колег і передовсім керівництво парламенту винести нарешті на розгляд Верховної Ради України і підтримати законопроект № 4582. Обидва ці проекти є взаємодоповнюючими, їх ухвалення посилить відкритість роботи парламенту та органів місцевого самоврядування.

І вже зовсім на завершення. Дуже важливо, що ми розглядаємо такі законопроекти, але вони точно на даний момент не є невідкладними. Невідкладними є законопроекти, спрямовані на зміцнення обороноздатності України. Колеги, давайте не ховатися від цього, давайте ухвалювати законопроекти, які зміцнять обороноздатність України. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Фролов Павло Валерійович, фракція «Слуга народу».

ФРОЛОВ П.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Михайлу Лабі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Лаба. Будь ласка.

ЛАБА М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»). Доброго дня, шановні друзі! Тисячі депутатів місцевих рад звертаються до нас, до колег, щодо порушення порядку розгляду тих чи інших ініціатив на місцевому рівні, в об'єднаних територіальних громадах, а також щодо прозорості роботи об'єднаних територіальних громад, надання публічних відповідей депутатам усіх рівнів.

Я хотів би сказати, що інвестиційно приваблива та ОТГ, на сайті якої є генеральний план, детальний план, публічна інформація, інформація про проведення засідань ради і постійних комісій.

Зараз є дуже багато нарікань на роботу органів місцевого самоврядування по всій державі. Сьогодні багато ресурсів знаходяться саме в об'єднаних територіальних громадах, і мешканці мають право знати, коли, що і де робить влада, яку вони обрали. Це все має робитися у публічному просторі.

Тому закликаю цей законопроект доопрацювати, ми також подамо ряд слухних поправок, а зараз прошу підтримати прийняття його за основу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Сергій Владиславович Соболев, «Батьківщина». Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Прошу передати слово Бондарєву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

БОНДАРЄВ К.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні друзі, ми точно за прозорість і точно

проти «шкурняків», які ще можна назвати політичною корупцією. Можливо, розпочнемо з цього? Політична корупція починається не в органах місцевого самоврядування, а саме тут, при розподілі коштів на соціально-економічний розвиток територій. Ми прибрати із закону мажоритарку, це добре, давайте підемо далі – до чесного розподілу коштів між територіями.

Про що ми зараз хочемо прийняти цей закон? Про додаткове навантаження на органи місцевого самоврядування? Так, останніми роками ми передали повноваження на місця, але з цими повноваженнями нависли гирі на ноги місцевого самоврядування у вигляді видатків. Немає на сьогодні грошей в органів місцевого самоврядування на забезпечення оплати комуналки, на заробітні плати. Хочете нове навантаження передати на органи місцевого самоврядування – дайте гроші.

Згідно із Законом України «Про територіальну оборону України» органи місцевого самоврядування повинні придбати набої, щоб забезпечити роботу територіальної оборони. Дайте гроші на місця, а потім будете казати про «шкурняки». «Шкурняки» розпочинаються у Верховній Раді, якщо хто не знає. А ті, хто працює в органах місцевого самоврядування, – прозорі, тому що вони на місці відповідають за те, що ухвалюють, перед народом, перед своїми виборцями.

«Батьківщина» не буде підтримувати цей законопроект. Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Сергію Анатолійовичу Вельможному, депутатська група «Довіра».

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Прошу передати слово Ларисі Білозір.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Ларисо Білозір.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Депутатська група «Довіра», Вінниччина. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановні українці! Я переконана, що діяльність органів місцевого самоврядування має бути прозорою. Кожний громадянин має право знати, що відбувається, які рішення приймаються.

Цей законопроект Романа Лозинського (я там теж співавтор, як і багато інших колег) про одне – про те, що громади і громадяни мають право знати про

всі рішення, які приймаються владою, тож такі зміни збільшать рівень залученості громадян.

На сьогодні ми взагалі не маємо державного контролю щодо рішень, актів органів місцевого самоврядування. Якщо раніше це робила прокуратура, то сьогодні ми так і не прийняли закон щодо місцевих державних адміністрацій і, на жаль, на місцях дуже часто відбувається дерибан земель. Навіть якщо є трансляція сесії – виключають трансляцію, відкривають сесію і за місяць приймають 400-500 рішень щодо землі, при цьому жителі громади не знають, кому роздають землю.

Дійсно, децентралізація дала унікальну можливість управляти всіма землями, мати великі можливості для розвитку, передавати земельні ділянки в оренду на аукціонах і наповнювати бюджет. З другого боку, є випадки приховування результатів голосування, рішення не оприлюднюються на сайтах і маємо просто дерибан земель на місцях.

Тому дуже важливо, щоб хоча б громадськість на місцях контролювала діяльність органів місцевого самоврядування, а також безпосередньо брала участь у розвитку громад, щоб процес прийняття рішень був прозорим. Прошу підтримати цей законопроект, він дуже на часі і потрібен для розвитку місцевого самоврядування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата України Сергія Ярославовича Рудика, група «За майбутнє».

РУДИК С.Я. Шановні друзі! Чи повинні знати громадяни про те, як (прозоро чи не прозоро) органи місцевого самоврядування ділять майно? Безперечно. Чи повинні депутати місцевих рад володіти і постійно використовувати державну мову? Безперечно. Чи повинні громадяни знати, коли відбудеться сесія ради і які питання будуть на ній розглянуті? Безперечно. Але чи тільки цього на сьогодні потребують органи місцевого самоврядування?

Минулого тижня, доки одні істерили, а інші шукали квитки на чартери, я об'їхав вісім громад Черкащини: Леськи, Ротмістрівка, Балаклея, Білозір'я, Степанки, Сміла. У всіх питання одне: де гроші після того, як місцева рада сплатить всі комунальні видатки у соціальній сфері? Ось питання, яке нам треба вирішити в комплексі.

Голосуємо за цей законопроект, але не забуваймо про головні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, хто ще бажає виступити? Васильченко, будь ласка.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І. Виборчий округ № 118, Львівщина. Шановні колеги! До мене як до депутатки-мажоритарниці надходить все більше звернень громадян щодо прозорості роботи органів місцевого самоврядування. Таке

банальне просте рішення, як онлайн-трансляції, опублікування порядків денних, рішень, повинно бути забезпечене. Наші виборці мають на це право. Однозначно, цей законопроект потрібно підтримати.

Сьогодні багато моїх колег говорять про додаткові кошти для об'єднаних територіальних громад. Вже рік тому я з колегами зареєструвала законопроект № 5066 про збільшення зарахування ПДФО у бюджети громад до 65 відсотків. Руслане Олексійовичу, ми неодноразово зверталися до вас, а також до бюджетного комітету про включення цього законопроекту до порядку денного, він вкрай необхідний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання, прошу підготуватися до прийняття рішення.

Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію комітету прийняти за основу проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо забезпечення прозорості місцевого самоврядування» ([№ 6401](#)). Прошу голосувати.

«За» – 303.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, є ще пропозиція комітету скоротити наполовину строки подання пропозицій і поправок до другого читання відповідно до частини другої статті 116 Регламенту. Ставлю цю пропозицію на голосування. Прошу голосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Дякую, шановні колеги.

Ідемо далі. Наступний – проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення регулювання нотаріальної діяльності» ([№ 5644](#)).

Перед тим як перейти до розгляду цього питання, я ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати, шановні колеги.

«За» – 254.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова голову підкомітету Комітету з питань правової політики Ігоря Павловича Фріса. Він і від авторів, і від комітету, тому 4 хвилини. Будь ласка.

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пане Голово.

Доброго дня, шановні колеги! У 1995 році був прийнятий перший Закон України «Про нотаріат», який змінив підхід до нотаріусів, до нотаріальних послуг, до можливості людей отримувати максимальну допомогу від такої юридичної професії, як нотаріус. У 1999 році я отримав своє свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю і більше 20 років це була моя основна професія. Відтоді десятки тисяч людей отримали професійні послуги від нотаріусів України. З 2009 року приватним нотаріусам було надано повно важення посвідчувати спадщину. А з 2013 року приватні і державні нотаріуси отримали можливість стати державними реєстраторами речових прав на нерухоме майно.

Мені дуже приємно, що нотаріуси, мої колишні колеги, користуються максимальною довірою суспільства, більше 80 відсотків громадян довіряють такій інституції, як нотаріат. І більшість із вас, мої шановні колеги, які працюють у цьому залі, в той чи інший спосіб звертаються за їхньою допомогою, за професійним посвідченням, засвідченням і видачею відповідних документів.

Законопроект, який сьогодні є предметом розгляду в першому читанні, удосконалює систему органів нотаріату. Ми виводимо нотаріат на абсолютно новий рівень. Такий, який є у світі. Такий, щодо якого Україна взяла на себе зобов'язання, ставши учасником Міжнародного союзу нотаріату. Такий, що передбачає зрівняння у повноцінних правах державних і приватних нотаріусів та поступовий перехід до єдиної системи нотаріату, як є в усьому цивілізованому світі. Коли людині не потрібно обирати приватного чи державного нотаріуса, вона просто іде до нотаріуса і отримує максимальні кваліфіковані послуги. У тому числі, які захищають через приватний нотаріат соціально незахищені верстви населення, надаючи таким громадянам можливість отримувати нотаріальні послуги безоплатно.

Ми вже є країною, в якій нотаріат – самоврядна професійна організація, діє єдина професійна організація самозайнятих осіб – Нотаріальна палата України. Цим законопроектом ми делегуємо їй раніше неприйнятні повноваження, що належали до виключної компетенції Міністерства юстиції. Однак Мін'юст розуміє, що нотаріат розвивається і входить в ту ланку міжнародних нотаріатів, які потребують додаткових самоврядних повноважень.

Ми розширюємо коло нотаріальних правовідносин і тих послуг, у наданні яких нотаріуси будуть брати участь. Це електронний нотаріат, це можливість електронного засвідчення підписів і посвідчення електронних довіреностей, а згодом ще багато іншого.

Нотаріат України потребує оновлення в частині повноважень і прав. Багато колег зверталися з ідеєю засвідчення і певних юридичних фактів, наприклад веб-сайтів. Це також є предметом регулювання цього законопроекту.

Ми обговорили цей законопроект (він є концептуальним і великим) у нашому Комітеті з питань правової політики. Комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді прийняти законопроект № 5644 за основу та звернутися до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити на пленарному

засіданні під час розгляду проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення регулювання нотаріальної діяльності» (№ 5644), поданий народним депутатом України Фрісом та іншими народними депутатами...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ну, вже все, що ж я зроблю, ви 4 хвилини говорили, Ігорю Петровичу, захопились. Дякую. Так, у мене є те, що ви сказали щодо статті 116.

Шановні колеги, скажіть, будь ласка, чи є необхідність обговорювати? Прошу записатися для обговорення цього надзвичайно цікавого законопроекту: два – за, два – проти.

Слово надається Степану Івановичу Кубіву, фракція «Європейська солідарність».

КУБІВ С.І. Пане Голово, прошу передати слово Руслану Князевичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслан Петрович Князевич. Будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую, Степане Івановичу. Дякую, шановний пане Голово. Шановні колеги! Відверто кажучи, цей законопроект – це ще одна мала революція у сфері законодавчого регулювання нотаріату. Особисто я дуже пишаюся, що ще 2008 року був присутній на засіданнях Верховної Ради і комітету, коли ми спробували зробити чи не один з найфундаментальніших кроків, наділивши приватних нотаріусів правом засвідчувати спадщину. Тоді це здавалося надзвичайним викликом, ніхто в це не вірив, була величезна кількість критики, але життя підтвердило нашу правоту.

Сподіваюся, що сьогодні (хоча не всі це усвідомлюють) ми зробимо ще один великий крок уперед, при цьому надавши п'ятирічний перехідний період, і дійдемо до того, щоб все-таки виконати наші міжнародно-правові зобов'язання, які Україна взяла ще 1996 року, і перейти до єдиного нотаріату в Україні. Цей законопроект дає нам дороговказ, в який спосіб нам треба рухатися. Тому в цій частині, безумовно, законопроект треба підтримувати.

Так само треба наділити Нотаріальну палату України додатковими повноваженнями, поступово забираючи їх від Міністерства юстиції України, в частині контролю діяльності нотаріусів, проведення іспитів і забезпечення функціонування Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату саме при Нотаріальній палаті. Так, як ми це робили з адвокатами. Було дуже страшно і непереконливо, але ми пересвідчилися, що це був правильний крок. Так само я переконаний, життя покаже, що це правильний крок і перспектива для нотаріусів.

Те, що стосується електронного нотаріату, – дуже великий крок, що відповідає духу часу, який дасть можливість і реєстр, і архів вести в електронному

вигляді, і робоче місце нотаріуса. Тут ми теж, безумовно, підтримуємо цей законопроект.

Є низка речей дискусійних – це відповідні зміни до Цивільного кодексу, до Сімейного кодексу, до Закону України «Про оренду державного та комунального майна». Ми в комітеті детально обговорили і сподіваюся, що до другого читання ми і тут знайдемо компроміс.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслане Петровичу.

Слово надається народному депутату України Петру Васильовичу Юрчишину, депутатська група «Партія «За майбутнє».

ЮРЧИШИН П.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 13, Вінницька область, самовисуванець). Прошу передати слово Тарасу Батенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Іванович Батенко. Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І. Дякую. Шановні колеги! Парламент підтримав і ухвалив не один якісний законопроект щодо покращення ролі нотаріату в Україні, я сказав би, глибинної реформи інституту нотаріату в Україні. Ми не можемо не відзначити велику заслугу в цьому доповідача, який сьогодні стояв на трибуні, пана Ігоря Фріса.

Ми також звертаємо увагу на якісні нововведення, що є в цьому законопроекті, які дозволять будь-якому громадянину незалежно від рівня його доходу і місця проживання звернутися до нотаріуса за послугами. Це і передача від Міністерства юстиції України до Нотаріальної палати України контрольних функцій, яка розширить сферу самоврядування нотаріату в Україні, дозволить захистити професійні права нотаріусів в Україні. Це і цифровізація, про що мій колега щойно говорив, і так далі.

Разом з тим ми звертаємо увагу на певні недоліки законопроекту, які обов'язково треба виправити до другого читання. Це стосується насамперед положення законопроекту, яке пропонує дозволити розлучати подружжя без рішення суду навіть за наявності дітей. На жаль, це може з високою ймовірністю призвести до порушення прав дітей при розлученні батьків. І це чергове, нагадую, порушує зобов'язання України в рамках міжнародних конвенцій: шлюб не можна розривати в такий спосіб за наявності дітей. Тому ми пропонуємо поправити цю норму до другого читання і просимо підтримати прийняття цього законопроекту за основу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Григорію Миколайовичу Мамці, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

МАМКА Г.М. Прошу передати слово фахівцю в галузі нотаріату Нестору Івановичу Шуфричу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Заслужений нотар України Нестор Іванович Шуфрич. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую пану Григорію за високу професійну оцінку. Шановні колеги, ми цей законопроект підтримуємо, але я точно не про нотаріат зараз буду говорити.

Ви знаєте, у мене якесь страшне дежавю. Я згадую себе на цій трибуні в лютому 2014 року, коли ми чули про референдум у Криму і про його перенесення з 25 травня на 31 березня, 16 березня. І я абсолютно переконаний, що це тимчасова, але все-таки втрата контролю над цією територією і втрата спілкування з нашими громадянами, українцями.

Сьогодні у Москві Олаф Шольц, декілька днів тому там був Емманюель Макрон. Скажіть, будь ласка, чи можливе таке голосування в Державній Думі, якщо наші стратегічні партнери, як кажуть, як мінімум, не закрили на це очі?

Ми маємо зараз усвідомити всю відповідальність Верховної Ради і кожного народного депутата щодо можливих наслідків цього голосування. Ми маємо зараз як парламентсько-президентська республіка запросити Президента і обговорити ситуацію, що склалася. Чому в той день, коли канцлер Німеччини після візиту до України перебуває в Москві, сталося таке голосування? Я не хочу, щоб ми потім звинувачували один одного у, фактично, провалі української дипломатії. А це, на жаль, так і є. Я не хочу зараз давати оцінки, я хочу, щоб ми знайшли шлях виходу з кризи, врятували можливість спілкування з 5 мільйонами наших громадян і з Донбасом, який є українським. Я не хочу, щоб 2014 рік...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Михайлу Михайловичу Цимбалюку, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. «Батьківщина». Шановний головуєчий! Шановні колеги! Насправді цей законопроект є надзвичайно прогресивним і вчасним. Більше того, це не лише виконання Україною міжнародних зобов'язань, це насамперед приведення у відповідність, створення європейських умов для наших нотаріусів і для обслуговування громадян, надання їм якісних послуг у сфері нотаріату.

Більше того, тут є ряд прогресивних норм щодо запровадження електронної системи нотаріусу, нотаріального архіву, реєстру нотаріальних дій, електронного робочого місця. Проект закону дає можливість все це створювати на європейському рівні. Також розширюються повноваження і відповідальність самих нотаріусів, це теж надзвичайно важливо.

Асоціація правників України висловила підтримку, підтримує й більшість нотаріусної спільноти. Нотаріальна палата дає можливість все-таки, щоб вона була управляючим самоврядним органом цієї професійної галузі.

Команда «Батьківщини» підтримує цей законопроект і однозначно буде брати участь у його доопрацюванні до другого читання, там є також непочатий край роботи.

Ще хотів би на завершення зауважити, що саме цей законопроект є фундаментом для реформування нотаріату України, тому що з державного нотаріату переводиться на саморегулювання нотаріальної професії. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я не хотів перебивати виступ. Шановні представники преси, я звертаюся до вас з проханням: давайте, щоб ваша діяльність не створювала небезпеки для життя і здоров'я народних депутатів, а також вашого, щоб не дай бог ви не перекинулися і не впали в зал. Ви дуже неправильно себе поводите. Дякую.

Ми обговоримо це питання окремо, але я просто звертаюся з дуже великим проханням до шановних колег вести свою діяльність так, щоб всім було безпечно, добре? Дякую. Так, ми зафіксували це, друзі. Шановні колеги, ми це обговоримо. Я звернувся з проханням, далі обговоримо.

Шановні колеги, хто ще? Від «Голосу» – Олег Анатолійович Макаров. Будь ласка.

МАКАРОВ О.А. Шановні колеги, я хотів би підтримати прийняття цього законопроекту, адже це новий крок у реформуванні сучасного нотаріату. Цей законопроект забезпечить доступність нотаріальних дій у кожному нотаріальному окрузі, закріпить гарантії вчинення нотаріальних дій для незахищених верств населення.

Найголовніше, що цей законопроект є кроком до виконання зобов'язань України згідно з Угодою про асоціацію з Європейським Союзом. Завдяки такому закону можна забезпечити перехід до єдиного нотаріату, що дасть змогу закріпити в Україні єдиний статус нотаріуса, як це зроблено в європейських країнах, відмовившись від поділу нотаріусів на державних і приватних.

Хочу також відзначити велику роль Нотаріальної палати, яка долучилася до розроблення цього законопроекту. Багато часу ми витратили на дискусії, на узгодження позицій, і я абсолютно переконаний, що до другого читання деякі позиції, які викликали дискусію в комітеті, будуть зняті, і найближчим часом ми приймемо закон у цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, хтось ще бажає виступити? Завершили обговорення. Прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця, переходимо до прийняття рішення.

Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію комітету прийняти за основу з пропозицією комітету щодо врахування запропонованих уточнень при підготовці до другого читання згідно з частиною першою статті 116 Регламенту проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення регулювання нотаріальної діяльності» ([№ 5644](#)).
Прошу голосувати.

«За» – 335.

Рішення прийнято.

Вітаю колег.

Йдемо далі. Наступний – проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо забезпечення поетапного впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи» ([№ 5433](#)).

Секундочку, я ставлю на голосування пропозицію розглянути цей законопроект за скороченою процедурою. Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова голову підкомітету Комітету з питань правової політики Романа Вячеславовича Бабія. Ви і як автор, і від комітету, тому, будь ласка, 4 хвилини.

БАБІЙ Р.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Вашій увазі пропонується проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо забезпечення поетапного впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи» (скорочено – ЄСІТС). Суть законопроекту полягає в тому, щоб надати можливість вводити в загальнообов'язкову експлуатацію не всю ЄСІТС одразу, а частинами, по мірі фактичної готовності до експлуатації. Тобто для того, щоб користуватися очевидними перевагами ЄСІТС, не треба чекати повної готовності всіх модулів, яких більше 15, що займе, мабуть, ще кілька років, а хоча б частково застосовувати модулі, які роблять взаємодію з судами, процес правосуддя зручнішим, швидшим та економлять бюджетні кошти і мінімізують витрати учасників процесу.

Нагадаю, що Верховна Рада України вже підтримала такий підхід. Навесні минулого року ми ухвалили закон про внесення відповідних змін до процесуальних кодексів. Більше того, ці зміни вже успішно імплементуються: через кілька місяців після прийняття закону Вища рада правосуддя затвердила положення про ЄСІТС, про окремі модулі ЄСІТС, опубліковано відповідне оголошення, і вже перші три модулі введені в експлуатацію та успішно функціонують в усіх судах.

У розвиток цього підходу і подано відповідний законопроект, який ми зараз розглядаємо. Чому було подано окремий законопроект? Нагадаю, що чинне законодавство вимагає внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» оформляти і розглядати окремим законопроектом. До того ж пропонується ввести зміни до норм, які, хоч і набрали чинності, ще не введені в дію. Вони вводяться в дію після повноцінного запуску ЄСІТС.

Саме для того, щоб після введення в експлуатацію необхідної кількості модулів ЄСІТС в майбутньому не виникло колізії між нормами про судоустрій і статус суддів, які є загальними, та спеціальними нормами процесуальних кодексів, які вже діють, і пропонується підтримати цей законопроект.

Також в окремих нормах Закону України «Про судоустрій і статус суддів» пропонується замінити стару термінологію в частині назви інформаційної системи для суду.

Цей законопроект розглянуто на засіданні Комітету з питань правової політики, і комітет рекомендував Верховній Раді України проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо забезпечення поетапного впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи» (№ 5433) за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Тож, колеги, прошу вас підтримати цей законопроект у першому читанні як черговий крок до цифровізації судових процедур, до зручності і пришвидшення судових процесів, до економії фінансових ресурсів. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати цей законопроект? Прошу записатися: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату України Максиму Васильовичу Павлюку, фракція політичної партії «Слуга народу».

ПАВЛЮК М.В. Будь ласка, передайте слово Денису Маслову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Денис Маслов. Будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Колеги, дякую. Фракція «Слуга народу» буде підтримувати даний законопроект, адже він дозволяє зробити зручнішим процес судового розгляду справ. Це дасть змогу економити бюджетні кошти, яких не вистачає в судах, для того щоб кореспонденція, судові рішення направлялися сторонам у зручній електронній формі. Так само сторонам не доведеться їздити за багато кілометрів для ознайомлення з матеріалами справи, електронні копії справ будуть доступні в онлайн-режимі.

Прийняттям цього законопроекту ми поступово робимо нашу судову систему більш комфортною для людей, такою, що повноцінно забезпечуватиме права і гарантії наших громадян. Наша політична сила і надалі продовжить

працювати над такими законопроектами, які зроблять повноцінною, справедливою, ефективною судову гілку влади і забезпечать дотримання прав і свобод громадян. Дякую. Підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Анатолію Ігоровичу Урбанському, депутатська група «Партія «За майбутнє».

УРБАНСЬКИЙ А.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 143, Одеська область, самовисуванець). Доброго дня! Прошу передати слово Сергію Рудіку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Рудик. Будь ласка.

РУДИК С.Я. Шановні колеги, передісторія цієї тематики має багаторічне коріння. Ще 1 грудня 2018 року Державна судова адміністрація України зробила публікацію в «Голосі України» щодо поетапного запуску цієї системи, яка мала почати функціонування з 1 березня 2019 року. Ще не було страшної епідемії COVID, ще не було стільки зовнішніх загроз, можна було реально спростити роботу всіх судових органів, але, на превеликий жаль, цього не сталося.

Минулого року, у квітні, ми прийняли закон, яким зробили запуск цієї програми не одночасним, а поетапним, він вступив у силу, слава богу, в травні минулого року. Але знову нічого не відбулося до сьогодні.

Товариство, давайте почнемо працювати так, щоб всі гілки влади поступово мали доступ до цієї системи, щоб судова адміністрація теж запрацювала, і всі суди могли функціонувати швидко і якісно, проводити засідання, особливо тоді, коли чергова хвиля пандемії робить неможливою вчасну і якісну роботу судових органів, як би це мало бути за законом, щоб це було зручно не лише для судової системи, а й для громадян. Голосуємо «за».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Ярославовичу.

Далі у нас просить слова фракція «Європейська солідарність». Артур Володимировичу Герасимов, будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Руслане Олексійовичу! Щодо цього законопроекту ми будемо утримуватися, свої аргументи ми повністю виклали під час розгляду основного законопроекту рік тому.

Однак, за всієї поваги, шановні колеги: чи вважаєте ви адекватним розглядати сьогодні в залі парламенту законопроекти, які ми зараз розглядаємо, а не законопроекти, що стосуються Збройних Сил України, фінансування державного оборонного замовлення, фінансування закупівлі нового озброєння і так далі?

Саме тому, Руслане Олексійовичу, я звертаюся зараз до вас (я хочу, щоб на це відреагували і керівники інших фракцій та груп, представники інших фракцій та груп українського парламенту) з проханням о 15 годині зібрати нараду за участю керівників фракцій та груп, керівництва парламенту, керівників Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу, Комітету з питань зовнішньої політики і міжпарламентського співробітництва, Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки, для того щоб ми могли терміново об'єднати зусилля щодо переліку законопроектів, які стосуються Збройних Сил і обороноздатності нашої держави. Наша фракція такі законопроекти запропонувала, ми готові їх обговорювати. Я знаю, що й у інших фракцій такі законопроекти також готові. Результатом такої наради може бути узгоджений перелік законопроектів, а також ваше доручення комітетам терміново їх розглянути сьогодні.

Я вважаю, що український парламент, особливо на тлі подій, що відбуваються останніми днями, особливо зважаючи на рішення Державної Думи Російської Федерації, яке вона прийняла сьогодні, має діяти відповідно до обстановки і підтримувати обороноздатність нашої держави. А не, вибачте, ховати голову в пісок і розглядати, за всієї поваги до них, законопроекти, які ми можемо розглянути і в інший час. Тому прошу скликати таку нараду. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, далі, будь ласка. Так, я бачив, Мамка піднімав руку.

Григорій Миколайович Мамка. Будь ласка. За ним – Олег Анатолійович Макаров.

МАМКА Г.М. Шановні народні депутати! Кожна система повинна працювати для того, щоб були унормування, прозорість і швидке отримання результату. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система це і передбачає, щоб суду було зручно працювати.

Чому ми не будемо підтримувати цей законопроект? Немає тієї системи *eCase*, яка є в НАБУ, ВАКС і в САП. Яким чином? Вона що, живе окремим життям? У цьому законопроекті її не існує. Що можна створювати і додавати, якщо те, що працює, не об'єднано в єдину систему. Чи є це система? Це не система.

Шановні народні депутати, спочатку запитайте у суддів, як її зробити, а потім унормуйте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Олегу Анатолійовичу Макарову, фракція «Голос».

МАКАРОВ О.А. Цей законопроект досить технічний, його треба підтримувати. Хотів би сказати, що основною метою прийняття такого закону є забезпечення початку функціонування окремих модулів і підсистем Єдиної

судової інформаційно-телекомунікаційної системи та поетапне впровадження цієї системи. Якби ми чекали повноцінної готовності до експлуатації всіх модулів і підсистем у сукупності, нам довелося б чекати декілька років.

Чому вона зараз не готова – чи це розробники погано працюють, чи судова адміністрація погано забезпечила використання виділених коштів? Ні. Насправді парламент повинен більше коштів виділяти, приділяти більше уваги фінансуванню судової системи. На сьогодні не фінансуються ні розроблення таких електронних систем, ні інші потреби суду...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ще хтось? Соболев замість Івченка, так?

Сергій Владиславович Соболев. Будь ласка, 2 хвилини.

СОБОЛЕВ С.В. Шановні колеги! Якщо хтось хоче назвати цей законопроект черговою судовою революцією... Я вже боюся цих слів, тому що попередні п'ять «революцій» закінчилися тим, що ті, хто їх здійснював, тепер кричать про упереджене правосуддя, про політичні репресії, про незаконність судових рішень. Так ось щоб ми знову не вляпалися в чергову судову реформу.

У чому суть цього законопроекту? Всі зрозуміли, що так званий єдиний реєстр не працює, бо апріорі не може працювати система, тому що у нас немає прецедентного права, і будь-який суддя, незважаючи на те, що є судові рішення, які пройшли всі інстанції, навіть Європейський суд з прав людини, ухвалює рішення на свій розсуд. І йому за це нічого немає, він далі піднімається по службовій драбині, стає суддею Верховного Суду, все у нього нормально.

Є й друга проблема. Яким чином відбувається розподіл справ у судах? Ми вже чергову спробу робимо це врегулювати. Ми добре розуміємо, що в судах немає тотальної корупції, немає тотально поганих суддів. У судах є судді, які відповідають за конкретні справи, і чомусь саме ці справи розподіляються на них. А ми потім дивуємося, чому немає судової реформи, чому так звана незалежна система розподілу справ не працює, чому певні справи потрапляють саме до цих суддів.

Так ось цей законопроект є нікчемним, він ні про що. Він абсолютно нічого не змінює в цій системі. Він абсолютно нічого не змінює у предметі регулювання, який нібито повинен змінити. Наша фракція утримається. Нам потрібні реальні зміни в судовій системі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми обговорили всі питання, пов'язані з цим законопроектом, прошу приготуватися до голосування.

Я ставлю на голосування пропозицію комітету прийняти за основу проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус

суддів» щодо забезпечення поетапного впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи» ([№ 5433](#)). Прошу голосувати.

«За» – 275.

Рішення прийнято.

Вітаю, колеги.

Ідемо далі. Наступне питання – проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підтримки кінематографії в Україні» ([№ 6194](#)).

Я пропоную розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 243.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми зараз розглядаємо проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підтримки кінематографії в Україні» ([№ 6194](#)) за скороченою процедурою... (*Шум у залі*). Друзі, ми ж проголосували порядок, за яким ідемо (*Шум у залі*).

Шановна системо «Рада», ми зараз розглядаємо законопроект № 6194. Колеги кажуть, що в системі «Рада» стояв інший номер законопроекту. Тому, шановні колеги, ще раз кажу: щойно ми проголосували за розгляд за скороченою процедурою законопроекту № 6194. Необхідна кількість голосів набрана.

Запрошую до слова голову підкомітету Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики Павла Миколайовича Сушка. Павле Миколайовичу, ви і від авторів, і від комітету, тому 4 хвилини, будь ласка.

СУШКО П.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Дякую, пане головуючий. Шановний головуючий! Шановні народні депутати! На підставі частини п'ятої статті 44 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики 2 лютого 2022 року частково переглянув рішення комітету від 1 грудня 2021 року щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підтримки кінематографії в Україні» ([№ 6194](#)). Метою зазначеного законопроекту є створення належних правових, організаційних та економічних умов для розвитку національної кіноіндустрії.

Законопроект більше року розроблявся підкомітетом у сфері кінематографу та реклами за участю народних депутатів України, представників Державного агентства України з питань кіно, представників Міністерства культури та інформаційної політики України, ключових професійних об'єднань та громадських організацій у галузі кіновиробництва. Робота над змінами до законодавства зумовлена необхідністю стимулювати подальший розвиток кіноіндустрії,

а також потребою у нормативному врегулюванні низки важливих процедур та процесів у галузі.

Законопроект передбачає: запровадження нових форм державної підтримки кінематографії; гарантії отримання іноземними суб'єктами кінематографії кешрібейтів; зміни у класифікації фільмів; врегулювання питання щодо створення та діяльності Ради з державної підтримки кінематографії; проведення освітніх заходів з мистецтва кіно та підтримку інших ініціатив; зменшення обсягів паперообігу; низку інших змін, спрямованих на вдосконалення функціонування кінематографії.

Міністерство економіки України у своєму висновку підтримує законопроект і зазначає, що нові зміни не суперечать законодавству у сфері авторського права та суміжних прав.

Комітет Верховної Ради України з питань свободи слова висловив думку, що така законодавча ініціатива сприятиме активізації міжнародного, міждержавного зовнішньоекономічного співробітництва та покращенню іміджу України на міжнародному ринку як країни, що має розвинену висококонкурентну галузь кінематографії.

Державна прикордонна служба України підтримує зазначений законопроект із зауваженнями та пропозиціями щодо функції відомства.

Міністерство оборони України, Міністерство освіти і науки України не заперечують проти прийняття законопроекту з подальшим його доопрацюванням та врахуванням висловлених пропозицій.

Пропозиції та зауваження міністерств і відомств, Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики та інших комітетів парламенту будуть враховуватися під час доопрацювання законопроекту до другого читання.

Також слід зазначити, що комітет переглянув своє рішення і виключив із законопроекту спірні положення щодо застосування статті 23 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», які попередньо узгоджені з Уповноваженим із захисту державної мови.

З огляду на зазначене, комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підтримки кінематографії в Україні» (№ 6194) за основу з урахуванням пропозицій і поправок суб'єктів права законодавчої ініціативи, висловлених на засіданні комітету, відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України і з правками, викладе ними у висновку Комітету Верховної Ради з питань гуманітарної та інформаційної політики від 2 лютого 2022 року (протокол № 79), а також у відповідному проекті Постанови [№ 6194/П](#).

Шановні колеги! Ми працювали над цим законом протягом року, він передбачає зміни, які дадуть можливість ще краще розвиватися ринку, визначає ще більш справедливі умови для участі в конкурсах і, найголовніше, у нас вже

немає заперечень щодо застосування державної української мови. Тому прошу вас підтримати прийняття законопроекту № 6194 в першому читанні, і ми обов'язково його доопрацюємо до другого читання з вашими пропозиціями. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Павле Миколайовичу.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати цей законопроект? Прошу записатися: два – за, два – проти.

Слово надається Олександру Володимировичу Санченку, фракція політичної партії «Слуга народу».

САНЧЕНКО О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Микиті Потураєву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микита Русланович Потураєв. Будь ласка.

ПОТУРАЄВ М.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Єдність – ми вже багато разів чули це слово в нашій сесійній залі, але чомусь після того, як лунає слово «єдність», ми починаємо сваритися.

Проте історія цього законопроекту якраз про єдність. Що нас об'єднує? Нас об'єднує мова, яку всі розуміють у нашій країні, хто б де не жив, хто б якого етнічного походження не був, – це українська мова, ми всі її знаємо і можемо знайти спільну мову. Нас об'єднує культура, спільні культурні коди. Культурні коди знаходяться у книжках, ми їх теж всім парламентом підтримуємо. Культурні коди знаходяться у кінострічках.

Наш комітет мав ґрунтовну і змістовну дискусію, але ми не сварилися. Павло Миколайович об'єднав комітет, об'єднав депутатів з різних фракцій для того, щоб створити справді якісний законопроект, який дійсно підтримає українське кіно, який дійсно підвищить рівень нашої міжнародної співпраці з провідними виробниками кіно. І я прошу зараз колег, як і наш комітет, продемонструвати єдність, підтримуючи цей законопроект. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці України Соломії Анатоліївні Бобровській, фракція політичної партії «Голос».

БОБРОВСЬКА С.А. Шановні колеги! Знаєте, я справді вражена кількістю підписантів і тим, як відбувалася підготовка цього законопроекту. Безперечно, наша фракція підтримає даний законопроект.

Більше того, я хочу сказати, що Україна має дати абсолютно адекватну відповідь цій навалі продукції, яка валить із східних кордонів і, фактично, є важливішим фронтом боротьби, інформаційним фронтом боротьби, аніж військова складова. Те засилля, яке існує на сьогодні в нашому Інтернет-просторі, у кіно-театрах, коли кінотеатри відмовляються брати для показу у вечірні години українські фільми, – це абсолютно ганебно. І це та річ, яку, до речі, має пропрацювати, в тому числі, кіноіндустрія. Уряд і міністерство мають виступити першим комунікатором, щоб власники кіномереж не забороняли ставити в час прайм-тайм українські фільми.

І на завершення. Я дуже хотіла б, щоб український кінематограф, який благає про підтримку держави, був підтриманий. І хочу передати побажання митцям, які сьогодні знімають фільм про українських курсантів, які не зрадили своїх присяг і вийшли з Криму, щоб вся Україна побачила цей фільм на телебаченні. Бажаю кожному з них успіху, перемог і якісного продукту, який буде адекватно відповідати кожному контрпродукту Російської Федерації. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата України Григорія Миколайовича Мамку, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

МАМКА Г.М. Прошу передати слово народному депутату Скорику.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Скорик. Будь ласка.

СКОРИК М.Л. Фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя». Шановні колеги! Шановні громадяни України! Я в парламенті вже друге скликання і протягом своєї роботи не один раз бачив у цьому залі, як приймаються закони начебто щодо підтримки українського кінематографу. От мені хотілося б запитати і в народних депутатів, і у громадян, які зараз нас дивляться завдяки телеканалу «Рада», на який витрачаються величезні державні кошти: скажіть, будь ласка, що ви можете назвати перлиною українського кінематографу після 1991 року? Так, щоб порівняти, скажімо, з фільмами «В бой идут одни старики» чи «Тіні забутих предків», чи «За двома зайцями», які дійсно було перлинами. Коли нам кажуть про те, що добре кіно не може бути касовим... Назвіть хоч один касовий україномовний фільм, починаючи з 1991 року.

Я думаю, що ми мали б заслухати, як витрачаються кошти на наш кінематограф, чому у нас не з'являються дійсно талановиті фільми. Тому що питання абсолютно не в мові, колись наші пісні «Червона рута», «Смерека» співав весь Радянський Союз. Справа абсолютно не в мові, а в тому, що немає талановитих режисерів. Точніше, вони є, але їх чомусь не фінансує держава. Те, що робить Міністерство культури та інформаційної політики, те, що роблять наші органи, які фінансують кінематографію, – це абсолютно проти української

мови, проти української культури, проти українського кінематографу. Це продовження знищення кіностудії імені Довженка, це продовження знищення Одеської кіностудії, це абсолютна стагнація українського кінематографу під такими добрими гаслами, начебто ми щось підтримуємо. Я пропоную заслухати звіт, на що витрачаються кошти...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці України Софії Романівні Федині, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

Микола Княжицький. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово! Ну, коротко просив би вас від фракції «Європейська солідарність» все-таки зібрати о 15 годині нараду щодо законопроектів, що стосуються оборони, щоб завтра парламент їх розглянув. Дуже дякую. Це справді вкрай важливо.

Тепер щодо законопроекту. Хочу сказати і попереднім доповідачам, і всьому залу, що у нас є багато прекрасних фільмів. Якщо до 2014 року вони майже не знімалися, то після – по 50 фільмів на рік. Вони перемагають на фестивалях, їх люблять люди. Подивіться фільм «Кіборги», він вам точно сподобається. Це справді фільм, який говорить про сильну українську армію, яка нам так потрібна.

Шановні друзі, я пам'ятаю, як п'ять років тому ми приймали Закон України «Про державну підтримку кінематографії в Україні», я тоді мав честь очолювати комітет і бути співавтором цього закону. Справді, вдалося зробити надзвичайно багато, і я вдячний кожному режисеру, кожному продюсеру, які працюють в українському кіно і продовжують цю роботу.

Цей законопроект ми будемо підтримувати, і я вірю, що він стане законом. Передбачено нові форми державної підтримки, особливо її надання, – надання субсидії на розвиток кінопроекту, надання поворотної фінансової допомоги на виробництво фільму, надання допомоги західним компаніям, які хочуть знімати в Україні, підтримуючи і прославляючи Україну, підтримка освітніх заходів з мистецтва кіно.

При розгляді законопроекту в комітеті справді вдалося досягнути консенсусу. Відповідно до висновку комітету пропонується прийняти законопроект за основу, виключивши з нього положення, що стосуються змін до мовного законодавства, визначення мови у сфері кінематографу і національного фільму. За умову такого рішення комітету хочу подякувати колезі Сушку і всім співавторам, і прошу підтримати законопроект у першому читанні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, хто ще бажає? Ірино Мирославівно, будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець). Депутатська група «Партія «За майбутнє». Наші колеги народні депутати будуть, звісно, підтримувати даний законопроект, оскільки ми вважаємо, що питання національного кінематографу мають підтримуватися парламентом, адже кіно є способом національної ідентифікації і захисту української культури на світовому рівні.

Разом з тим ми хотіли би, щоб питання фінансування тероборони, яке хвилює всю країну, стояло на порядку денному в українському парламенті. Ми вважаємо, що в той час, коли територіальні громади, обласні ради, державні адміністрації розглядають питання про потреби у фінансуванні тероборони, ми не можемо стояти осторонь. Тому ми звертаємося до керівництва парламенту, щоб усі питання, які стосуються виділення коштів на тероборону, були в пріоритеті і розглядалися якомога швидше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ще хтось бажає висловитися з цього питання? Іван Іванович Крулько. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина» буде підтримувати цей законопроект, адже ми завжди підтримували український кінематограф, особливо ті фільми, які спрямовані на патріотичне виховання. Ми мусимо підтримувати наш якісний кінематограф і вважаємо, що держава має інвестувати в це кошти.

Однак зараз, в умовах загрози російської агресії, ми також вважаємо, що треба терміново підвищувати заробітні плати військовослужбовцям і підтримувати тероборону. І враховуючи, що зараз відбуватимуться позачергові сесії обласних рад по всій Україні, я звертаюся до органів місцевого самоврядування на місцях: кошти з перевиконання бюджетів, які є у місцевих громадах, спрямуйте для вашої територіальної оборони і для підтримки батальйонів, які представляють ту чи іншу область.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, всі висловилися з цього питання? Прошу приготуватися до голосування.

Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію комітету прийняти за основу з урахуванням запропонованих уточнень при підготовці до другого читання згідно з частиною першою статті 116 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підтримки кінематографії в Україні» ([№ 6194](#)). Прошу голосувати.

«За» – 307.

Рішення прийнято.

Вітаю, колеги.

Шановні колеги, у нас залишилося 5 хвилин, ми не встигнемо розглянути наступне питання... Почекайте, якщо не буде заперечень, я вношу пропозицію розглянути проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питання надання пацієнтам лікарських засобів зі співчуття» (№ 5736). Це друге читання. Якщо не буде тих, хто наполягатиме на врахуванні своїх поправок чи ставитиме на голосування підтримку поправок, ми можемо завершити цей день прийняттям цього важливого закону. Погоджуетесь?

Тоді давайте проголосуємо, щоб зараз розглянути законопроект № 5736. Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 310.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ніхто не наполягає на своїх поправках? Ніхто не буде ставити поправки на підтвердження? Дякую, можемо переходити до прийняття рішення.

Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію прийняти у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питання надання пацієнтам лікарських засобів зі співчуття» (№ 5736). Прошу голосувати.

«За» – 297.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Шановні колеги, пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим. Завтра ми продовжимо роботу о 10 годині. Прошу лідерів фракцій і груп на одну хвилиночку підійти до президії.